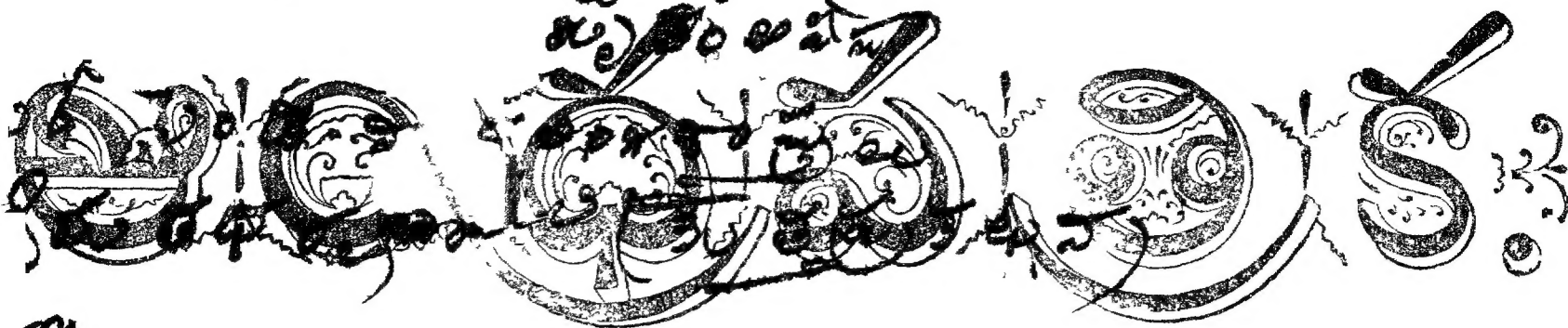

Register No. ౨౫౪౦

Post Office No. 21౩౦.౨.

Telephone No. 544.

3/0759

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 10
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జనవరి నెల 5-వ తేది శనివారము
రుధిరోడ్డారి నామ సంవత్సరము, మార్గశిరమాస బహుళ చతుర్థి ౧౪.

No. 138
సంచిక ౧౩౮

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

with a three coloured halftone Picture of

“MAHATMA GANDHI”

1924

అమృతాంజనము క్యాలండరు

1924

గాంధీ మహాత్మని

పటము రంగులతో ముద్రింపబడి యున్నది.

క్యాలండరు 1-క పల 0-4-0.

వి. పి. పహా 0-6-0.

కంటనే వ్రాసికొనవలెను.

అగస్త్యులవారిపరమశకేశరతైలము.

1 బుడ్డి రూ 1-0-0

3 బుడ్డి ,, 2-4-0

కృష్ణ: చెట్లమన్నాను గమనించు శిరస్సులో పంటలు, పంటలుకలు రాలులు, చెడుగచీలు, యెరుపుకలుగుట, ముప్పలో రక్తముకారుట, చురు బట్టలు అవ్వటం, పుష్పమునకే పరుపుట వచ్చుట, కండ్లలో ఎరుపుతిరుగుట, కండ్లలో నీరుకారుట, ఇంకా పలవ్యాధులు రావలెదురు. దొరనామి అం. ౧ కంపెని, నెం 58 పేరియలు మొదలి వీధి, పి.జి.బి. హాస్టల్, మదరాసు,

కొహినూరు కంపెనివారి నూతన కథావళి

సుఖార్దేవ్

మోక్షమెలుల సాధింపగలుగునదియు, భగవద్గీతా కావ్యమెటుల

నిర్మింపబడినదియు తెలుపగల మహాభారతములోని చరిత్రాత్మకమున,

అత్యంత విచారకరమును, మిగుల ఆశ్చర్యకరమును అయిన కథ.

సాయంత్రము

ప్రతిరోజు

రాత్రి

6-15 గం॥కు

రెండు ప్రదర్శనములు

9-30 గం॥కు

జనవరి 5 తేది శనివారం మొదలు

11 తేది శుక్రవారం వరకు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

హవరాసు అందు సదరన్ మరాటా
రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్
(ఇన్ కార్పొరేటెడ్ ఇన్ ఇంగ్లాండ్)

వకతున

ఇంటర్మీడియట్ క్లాసు మెయిలులో చార్జీలు తగ్గుట
1924. K.C. మర్చి 1 నుండియు, యం. యన్.
యం. రైల్వే ఇంటర్మీడియట్ మెయిలులో ఇంటి ప్రయాణము
చార్జీలు మెయిలు 1 కి రు 0-0-6 నుండి రు 0-0-5 నిశ్చయపరచును.

నూతన ప్రచురములు

బమ్మెర పోతనామాత్య ప్రణీతము	
ఆంధ్ర బాగవతము	1-8 6-0-0
డి.బి. నేలు ప్రతి 2 సంపుటములు	8-0-0
ఆంధ్ర బ్రహ్మాండపురాణము	1-8 6-0-0
ఆనందరంగ రాట్నందము	1-8 1-8-0
ఆనందనిఘండము	1-8 0-14-0
శివుకవీయము	1-8 2-8-0
అధర్వాణకావ్యములు, పటము	1-8 1-0-0

ఇంకను అనేక సంస్కృతాధ్యయనములు ముద్రించుచు
వను, క్యాలంటరులు ముద్రాకరింపవలెను.
వాసిల్స్ - రామస్వామి శాస్త్రిలు లండన్ కన్వీ
292, ఎస్ వై కేడ్, చెన్న పట్టణం.

వనితనము!

ఇప్పుడే ఆరోగ్యకరమైన వాడుకలనే నేర్చుడు

మాయుటకు
మూత
కొలినాను గొట్ట
మునకు గట్టిగా
గట్టబడియున్నది.
అది వదులుగాదు
క్రిమును చెడిపో
నియుదు కామ
పుధా పోనీయదు.

మీ కొమార్తె ఆరోగ్యకరమైన, అందముగల దంతముల
యొక్క ఉపయోగమును తెలుపుడు. నిద్రనుండి లేచిన
తక్షణము ప్రతిసారి భోజనమైన తరువాత, రాత్రిలందు నిద్ర
పోవుటకు మునుపు తనదంతములను విడువక కొలినానుతో
కుడిచేసుకొనవలయు నేర్చుడు.
కొలినాను ఆ దంతములను ముత్యములవలె
జేయును. వీడిపోవుదను కాపాడును. కొలినాను అపాయ
కరమైనపురుగులు నోటినుందు, వత్తుకయందును ప్రవేశించుకుండు
నట్లు ఆ దంత రక్షించును. ఏల నగా కొలినాను డెంటల్ క్రిము
నుక్కిలి గణముగలది, వృద్ధులైనది, చెడిపోనిది.
మీరు కొలినానును ("పసుపు పచ్చని పొట్టమునం దుంచబడి
యుండు పసుపు పచ్చగొట్టమునే") ప్రతిరోజును యుండు మంచి
దుకాణములందు కొనవచ్చును.

KOLYNOS

డెంటల్ క్రిము

THE KOLYNOS COMPANY, New Haven, Conn., U S A
Representatives for India DAYTON, PRICE & CO., Ltd.
Madras Calcutta Bombay Karachi Rangoon Colombo

ఓరియంటల్ గ్యారంటీ

మీ మేము సేకూర్చు
విశ్వాసమును
కంపెనీని తెలుడే.

74 సంవత్సరమున హిందూ దేశమునందు
పాత అస్తిను, బొంబాయి.

పూచీగా 3 విధముల లాభముగల పాలనీ
ముసలితనమునందు, కుటుంబసంరక్షణమునకు అగ
కూలముగా నుండునట్లు ఒక కొత్త సమాప్తమైన
భీమాపద్ధతిని 672

ఈకంపెనీ ఏర్పాటు చేసియున్నది
ఈ ఆకర్షించేడు పాలనీ పకారము పూజీ
యివ్వబడు లాభములేవన,

- (1) 25 సంవత్సరముల వరకు మరణము సంభవించు విషయములో యిచ్చుటకు అంగీకరించిన ఒక వ్యక్తి మొత్తము చెల్లించబడును.
- (2) నిర్ణయకాలము పూర్తియైనవరకును జీవించుచున్న విషయములో చెల్లించబడిన సొమ్ముకు భీమామొదటి సొమ్ము నగుగా ఏర్పాటుకారము చెల్లించబడును.

25 సంవత్సరములైనతరువాత మరణము సంభవించిన మొదటి యిచ్చుటకు తీర్మానించబడిన సొమ్ముకు సమాప్తమైన సొమ్ము చెల్లించబడును.

ఈలాభములతోపాటి పాలనీదారుడు తీసుకొనున్న ఈ అమూల్యమైన లాభములను పొందుటకు ఆర్హుడు.

ప్రముఖములను 25 సంవత్సరములవరకును లేక మరణకాల మువరకును చెల్లించవలెను.

విదేశములలో ఈదిగుత చిరునామాలకు (వాణిజ్యాలకు)
Oriental Assurance Buildings } F. E. Vaid
Post Box No. 8, Madras. } Branch Secy,
Bangalore Branch:—No 3 South Parade
Bangalore
Trivandrum Branch:—Trivandrum.

Powell's Extract of Golden

3421 పవలుగారి ఆమోఘమైన గెనో నెగరోగమునకు అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

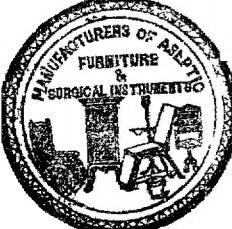
ఆంగ్ల; ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.
నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండములయొక్క వాపు, శుక్లశవ్దము, బిలహీనము, వీపులో నొప్పి కలుగలగు వాటిని ఇది వచ్చుకముగా కుశలమొనర్చి దివ్యౌషధము.

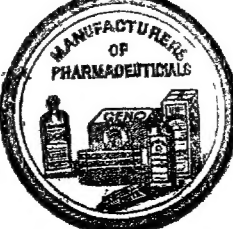
గుణము:— 6 మోతాదుల గెనోష పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రవణము తిప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము, తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0
దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-8-0

మా దివ్యౌషధములు సుప్రసిద్ధమైనదుకాణములన్నిటిలోను దొరుకును.
మా చిత్రవిచిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.
ఈ త్రము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, Bombay.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలుగులము! (పోస్తుభువులు ప్రత్యేకము గణ మధికము!!
శరీరములో ఉష్ణాధికముచే జరిగిడి నైత్యకాలకు ఈమాత్రలు వైద్యమృతము. అగ్గము, అరుచి, ఆవులింబులు, అగ్నిమాంధ్యము, అతివాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగములయందు బలహీనము, పిక్కలు, పార్శ్వములలో శిరస్సు, వేళ్లు, అనుభూతి, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు చేర్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవాతనొప్పులను తెలిసే మాన్యును, యిందు అనేక ఉపయోగాలు చేసినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసాశ్రమియని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—
1073 ఆయుర్వేద వైద్యవిలయం
పోస్తు నిడుమాల, ఎలట్రు, కృష్ణాజిల్లా.

హిందూసందర్శిమణుల చరిత్రములు

౧.౩ భాగము కొత్తకావ్య మెం ౧ అణాలు. (శయమునకు సిద్ధముగ నున్నది. ఇందు ఆచార్యులకు రహస్యములగు పద్యములు చేర్చబడి నులభమగు ఉపదేశమున సీత (కౌపతి) మొదలగు ఏడుగురు ప్రాచీనకావ్య పుణ్యశ్రీలచరిత్రములు వ్రాయబడినవి. తక్కిన శ్రీలచరిత్రము లన్నియు గల 2-3 భాగముల పుస్తకములు 1-2 వెలలలో తయారుగును. మాడు భాగములును ఏకకాలమున కొనవారికి ఉపాధి వి. పి ఖర్చులుగాక 2 రూపాయలకే యిచ్చబడును.

ఏతద్గ్రంథార్థరక్తిగు రాజునము మొదలు శివుడుగారికి నెల్లారు వ్రాసికొనవచ్చును. ఏలూరు భామావళాచలయందును దొరకును.

గమనింపుడు!

ఆమూల్యమైన ఈతరుణమును పోగొట్టు కొనకుడు!!

మిననరరనము

చెన్నపురియందును ప్రతిపీఠిలోను, సందులోను, మరియు హిందూదేశ మందు అంతటను, బర్మా, సింహళము, విదేశములు మొదలగు స్థలములందు జనులు దేనినిగతించి విశేషముగా ముచ్చటించు చున్నారో మీకు తెలియునా? మిక్కిలి అత్యద్భుత బౌద్ధముయొక్క అత్యున్నతమైన గుణములను గుఱించియే వారు ముచ్చ టించు చున్నారు.

రామబాణము

అన్నిజ్వరములు, రొమ్మునడికము, కీళ్లనొప్పులు, పక్షవాతిము, అజీర్తి, వాంతి భేది, సంహారము, నరముల బలహీనము వ్యాజిషు (లీవరు), జ్వరగడ్డ, పశిబిడ వ్యాధులు, స్త్రీలకు గలుగు ఋతుసంబంధమైన వ్యాధులు, పాండురోగము మొద లగు వాటికి లోనికి, వైకి వాడుటచే తప్పకుండా గుణమగును. కొన్నిచుక్కల బౌద్ధ మును ఏ వ్యాధికి ఉపయోగించినను దీనియొక్క అత్యద్భుత గుణము మీకు తెలి యును. క్యాటలాగుకు వ్రాసిన ఉచితముగా పంపబడును.

బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 2-0-0.

తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము.

కార్యాలయము
మిననరరనంకంపెని
సేలం.

చెన్నపురి వ్యాపారులు
దాదా ఆండుకో.,
చైనాబజారు రోడ్డు.

Tel: Address Rasamco.

అశ్వినీ ఆండుకో.,
బ్రాడ్వే, మదరాసు.

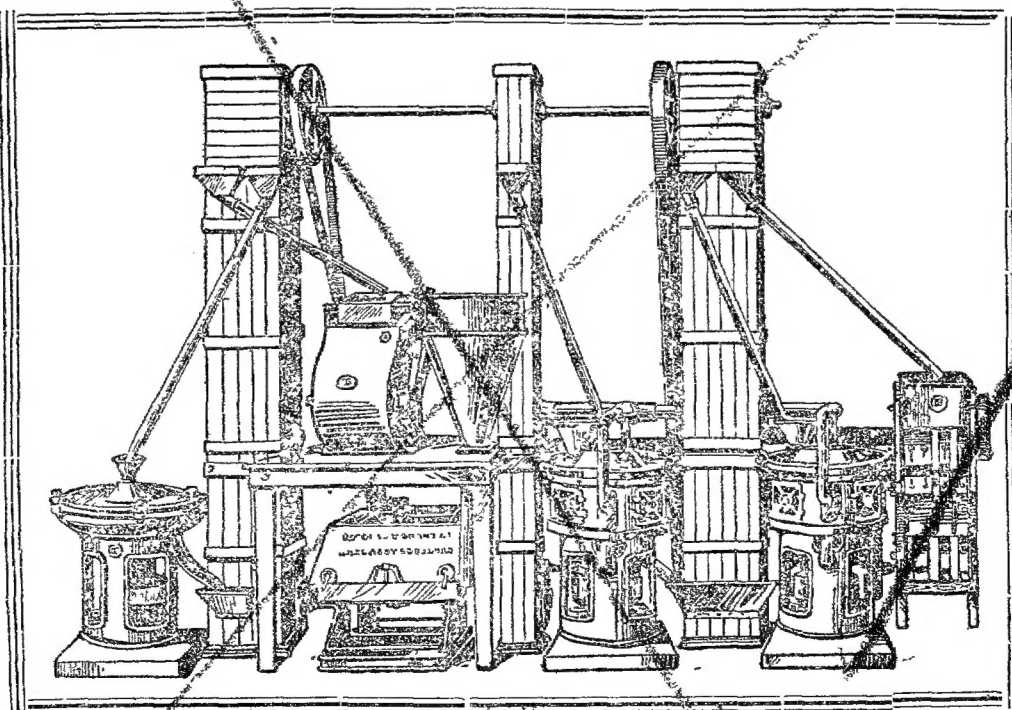
(7 పరిమాణములలో)

388

అన్ని రకముల బియ్యపు యంత్రములు

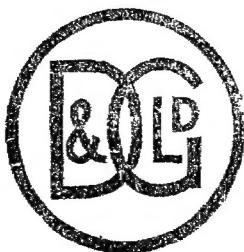
40' 81' 122' 163' 244' 326' 407 సంచుల (సంచి 1 కి 165 పానులంతను)
మేలైన బియ్యము దినము 1-కి 12 గంటలు చొప్పున పనిచేసిన తయారగును

మేము బియ్యము
హల్లరులు, పాలిషర్లు
పెల్లర్లు
కంపార్టుమెంటు
సెవరేటర్లు
ఇంటిగ్రేటర్లు
వైటనింగు కోనులు
మొదలగు వాటినినిలవ
చేసియున్నాము.

బియ్యపు యంత్రము
లకు సంబంధించిన పరి
కర్మములన్నియు మావద్ద
నున్నవి.
మాచిత్రవిచిత్రపు
క్యాటలాగు నకును
ధరల జాబితాకును
ప్రాయశ్చోరెదము.

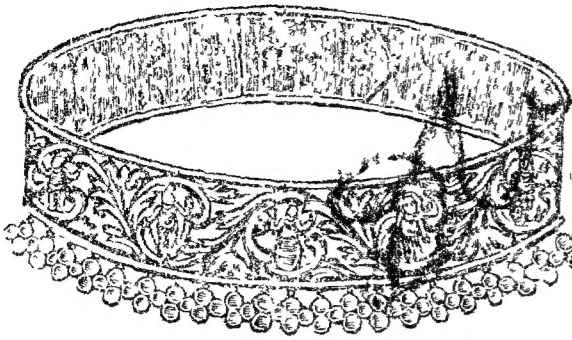
MADE BY
Douglas & Grant Ltd
Kirkcaldy, Scotland.
Rice Milling
Specialists

Sole AGENTS in S. INDIA
MASSEY & Co, Ltd,
Post Box 554
MADRAS.

అలస్యము చేయక ఒక దఫా మా ప్రదర్శన కాలకు వచ్చి పరీక్షింపు.

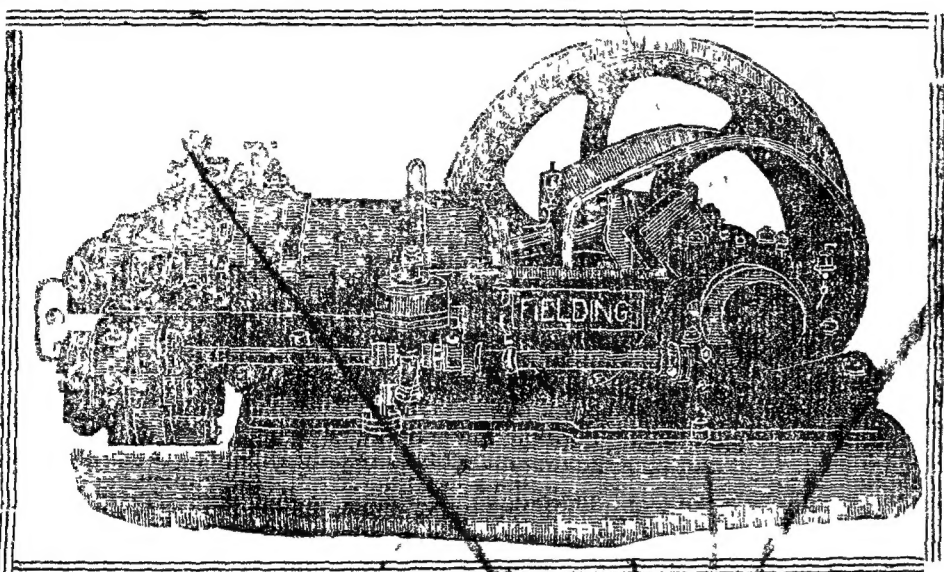
నా గ వ తు లు

ఇది 6 స్వయం ప్రకాశములు కలిగిన అలంకారము. పాతికా పరక అంగుళము మొదలు ముప్పాతిక అంగుళము వరకు వేయవచ్చును. వీటికి తరుగు సహజ మణి రుప 25 లు మొదలు రుప 35 లు వరకు గలవు. పువ్యరాగములు, పట్టె కర్మలు, రుపములు మొదలగునవి చేర్చి వాటికి ప్రత్యేకముగా సొమ్ము యియ్యవలెను. అన్ని రకపునుండి సవరములుగా నున్నవి.

ఒక సారి వచ్చి ఒక చిన్న ఉరువును మా ప్రదర్శన కాలము విడుదల చేయును. మా చిత్ర విచిత్రపు 172 పుటల క్యాటలాగు 1-కి ధర రుప 1. ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నలు వర్తకులు, 25, చైనా బజారు కోడ్డు, మద్రాసు

ప్రసిద్ధికెక్కిన పీల్లింగు కెమిడికల్ క్రూడాయిలు యింజనులు

యీ యింజనులు రమారమి యుద్ధమునకు పూర్వము పున్నువల్పుధరలకే అమ్మబడుచున్నవి. అన్ని తెలుజులు స్థానులో నిర్దమగానున్నవి. యివి కొనుటవల్ల అన్నివిధములచేతకు లాభమును పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులుకూడా అతి భారమయిన ధరలకు దొరకును అలభ్యముచేయక పొటనే వ్రాయును.

526 సోల్ యేజంట్లు:- డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో, 12, రంబు శెట్టిపేట, మద్రాసు.

అఖిలభారత మహిళా మహాజనసభ

కాకినాడ డిసెంబరు 31 తేదీని సమావేశమాయెను

ఈ మహాజనసభ కాకినాడ పురస్థితిల చేత కూడబడి అఖిల భారత సారీ మణుల చేతను జయప్రదముగ గావించబడినది. ఈ మహాజనసభ జేకోర్డరులు మహాత్మాగారి మహాత్మ్యని ధర్మపత్ని మాతా కన్యారబాయిగా రగ్రాసనాధిపురాలగు యుగంధర యొక గొప్ప యద్యము. వయోవృద్ధులు యువకులు ఆమె చేత యీ సభను పట్టుకొనుటకు చాకచక్యముగ నిర్వహించబడినది. డిసెంబరు 31 తేదీ సభ ఉదయమున ప్రారంభింపబడినది. అయినను పురస్థితిలు 2 ఘంటలైన ౦ కడలకు అల్లరిలేక కిన్నునై విన్నం దలకు పురస్థితిలు వందనాస్తులు. ఉదయం ౧0 గా 3 ఘంటలకు ప్రారంభించి ౪ ధాన్యాన్ని 1 ఘం ముగింపబడినది. స్త్రీల సభ్యుల కొరకైనై నొంగిన జేకోర్డరులు వహమ్యుదాలి మేకతాలి గార్ల యాసనాగములు జనరంజకమై హితబోధకమై యున్నయవి. భాద్యంబున మనీ పురస్థితిలందరును వాగ్దాన మొనంగిరి. పురస్థితిల (మహిళా మహాజనసభ) తరఫున కన్యారబాయి గారికి (విశాఖపట్నంలోని) దంతపు పనిగల గాంధీగారి బాయా పటము ఉంచునట్టి ప్రేము 45 రూప్యముల విలువగలది బహుమతి నియ్యబడినది. దంతపు ఉంగరములు గూడ బహుమతిగ (వాదానవిన్నా మని మేకతాలిగాను తమ యాసనాగములలో చెప్పిరి.) నొంగబడినవి. సభలో మాతాకన్యారబాయిగారు వేగం మహమ్మదాలిగారు, సోజినీదేవీగారు, దాదాభాయిగారి మనుమరాలు, అనసూయారబాయిగారు వగైరా లుపన్యసించిరి. మేము చేసిన అచ్యుత్యులు వగైరాలుగాక సన్మానపత్రములు యింగి ఘనోనులు వగైరాలు శ్రీయత దేశబంధు కాకినాడను నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు తమ స్వంతభర్తలవై చేసిన సహాయమునకు వారి మక్కువజ్ఞతాభివందనములు, కాంగ్రెసు వారు మా విన్నప మాలించి తమ చేవేంద్రభవన మనదగు సెక్రడేరాను మాకొసంగి గౌరవించినందుకు మక్కువజ్ఞతాభివందనములు. మాయావ్యవసాయ మంగీకరించి మాప్రాధికారై సహాయము గావించిన మా సోదర సోదరీమణులకు మా వినయపూర్వక వందనములు. సభకు సుమారు 20 వేలమంది ప్రేక్షకులుగావచ్చి నటుల అంచనా చేయబడినది. కాని యింకను యెక్కువమంది యే తలపడుచున్నయది. మా ఆహ్వానసంఘమువారి విన్నప మాలించి మాతా కన్యారబాయిగారు ఓషికతో అధ్యక్షపదవి నిర్వహించినందుకు వారికి మావందనములు. బందరు, యేలూరు గంటూరు, రాజమండ్రి, నెల్లూరు వగైరాలనుండి వచ్చినసోదరీ మణులు మా కానాడ స్త్రీలకంటె ఎక్కువ పొటబడి మాకు తోడ్పడి అభిమానముతో సహాయముచేసినందుకు వారికి మా కృతజ్ఞతాభివందనములు. ఈసభకుందు ఏకగ్రీవముగా ఈడిగల 6 తీర్మానములు ఆమోదించబడినవి.

అఖిలభారత జేకోర్డరు మహిళాసభా తీర్మానములు

(1) స్వరాజ్యసంసాధకు గృహిణీయై దేశీయ మహా సభా నిబంధనలకు లోబడి స్త్రీలు సహాయురం ద్రగుతుకు ఈసభవారు కోరుచున్నారు. ఈ తీర్మానము ప్రతిపాదించువారు:-

- దువ్వూరి సుబ్బమ్మగారు బలపరచువారు-కోటిపర్తి కనకమ్మగారు. ఉ. లక్ష్మీబాయిమ్మగారు. (2) బాలీయమగు సున్నతవిద్య సభివృద్ధి చేయుటకు ఈసభవారు కోరుచున్నారు. ప్రతిపాదించువారు-పు. ల. సర్వమాంబగారు. బలపరచువారు-ఉ. లక్ష్మీబాయిమ్మగారు. టా. శేషమ్మగారు. (3) భిక్షు సభివృద్ధిచేయుటకు ఈసభవారు కోరు చున్నారు. ప్రతిపాదించువారు-పొణకా కనకమ్మగారు. బలపరచువారు-పులుగు రత్న కనకమ్మగారు. సత్యరాజా శ్యామలాంబగారు. బ్రహ్మశ్రీ శ్యామల లక్ష్మీనరసిమ్మగారు. (4) సంఘమునం దున్న దురాచారములను దొలగించి యార్యసాంప్రదాయముల బునదధరించుట కి సభవారు తీర్మానించుచున్నారు. ఉపపాదించువారు-సోజినీదేవిగారు. బలపరచువారు-టా. శేషమ్మగారు. యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారు. (5) అవాధిలకు జీవనోపాధుల గల్గించుటకు పొలుబడ వలయునని యీసభవారు కోరుచున్నారు. ఉపపాదించువారు-కోకా కృష్ణవేణమ్మగారు. బలపరచువారు-పొణకా కనకమ్మగారు. బత్తుల కామాక్షమ్మగారు. (6) అస్పృశ్యత నివారణముగూర్చి కృషిచేయుటకు ఈసభవారు కోరుచున్నారు. ఉపపాదించువారు-శేదాంతం కమలాదేవిగారు. బలపరచువారు-సత్యరాజా శ్యామలాంబగారు. ఉన్నత లక్ష్మీబాయిమ్మగారు.

అమృతధృతి	నీకు 100 రూ॥ లు కావలెనా?	అమృతధృతి
తలనొప్పలు	1. 1924 నవంబరు 5 వ తేదీ మొదలుకొని ప్రతి అమృతధృతి సీసాలో ఒకటి నమూనాకి టికెట్లు పంపబడును.	తలనొప్పలు
వాయపు నొప్పలు	2. ఆనెంబర్లలో ఒక నెంబరుకు ఇదివరకే ఏర్పాటుచేసి సీసాచేసిన కళనులో ఆ ప్రధానాతిక మేనేజరువద్ద డిపాజిట్ చేయడమైనది.	వాయపు నొప్పలు
వక్షవాతము	3. ఆనెంబరు 1924 నవంబరు 5 వ తేదీ 2 డి కృతికలో ప్రచురింపబడును.	వక్షవాతము
ఉబ్బుపము	4. ప్రకటింపబడిన నెంబరు ఎవరికివచ్చి యుండినవానికి యీకంపెనీ యజమానుడు రు 100 రూ॥ లు బహుమతి నిత్తును.	ఉబ్బుపము
దగ్గులు	5. ప్రకటింపబడిన నెంబరు ఎవరికిని రాని యడల మరియొక నెంబరును ఏర్పరచి ప్రకటింపబడును.	దగ్గులు
జ్వరములు		జ్వరములు
జలులు		జలులు
శైత్యభాగము		శైత్యభాగము
అజీర్ణము		అజీర్ణము
శుష్కత నొప్పలు		శుష్కత నొప్పలు
12 బుడ్లు రు. 21-0-0		12 బుడ్లు రు. 21-0-0
వి. పి. ప్రత్యేకము.		వి. పి. ప్రత్యేకము.

అన్ని రోగములకును అన్ని పోధలకును దివ్యోషధము

కే శా మృ త ము

విశ్రాంతి మనోహరము వెండుకొనాపు సుఖనిద్రగోరువారు కే శామృతమునే వాడవలయును. సీసా 1-కి రు. 1-0-0 వి. పి. 0-8-0 సీసాలు 3-కి రు. 2-8-0 వి. పి. 0-12-0. కానుగో అగమకంపెనీ పారేర్, బొంబాయి. KANUGO & Co., Parel, Bombay.

రుధిరోద్ధారి సంగ్రహ మార్గశిరమాస బృ ౧౪, శనివారము

గ్రంథ పరిచయము

శివాజీవిజయము:- ఇదియొక చరిత్రాత్మకమగు నాటకము. గ్రంథకర్త మొసలికంటి నానుమంతరావుగారు. పిరరస ధీరమై యొప్పుచును చతురతల నాకర్షించుచున్నది. గ్రంథ మంతయు తేలిక క్లిష్టాంతమై యున్నది. శివాజీమహారాజుగారి శౌర్యము, యొక్క జీవిత క్షిప్రముగనునది తెగినటులు పాఠశ్రవణము మొనర్చుచున్నది. చతురతలను చవిజూపుటకై యీ క్రింది పద్యములు ముద్రించుచున్నాము.

కా. పుల్లంబోరునామలసంభృతమహాభోజారం బై రమా వాల్మీకియన సర్వభోజ. సుత ప్రభావమై నుండి నేడె డెల్లె బోజగ దానినై, తలితనై, హీనాత్మనై యుండి నో తల్లి! భారతరాజ్యోష్ణి! యెపు డీకావ్యము చల్లారునో. చ. కనకజవార్తకై చని నికాటవిపాటనపాటకుంటుచే ననితరసాధ్యుడైన పరనాత్మకుఁ డిందుకతూరి సోలికొ గనఁగఁ దోడ గాల్పాటకుఁ గర్మభీషణవిప్లవైతెట్లు న ద్దక్షులు నాటఁడేమిగతి దగ్ధమొనర్చినో యెంచుచుదూమా. గ్రంథమునెల ౦-12-౦. కలయవారు మారయండ్ల లక్ష్మీ శరసిమారావుగారు, పోస్టింగుచేధి వికాఖకట్టు ముద్రావారు.

క న క కు సు మా వ ల్లి

కనకకుసుమావల్లి యను శీర్షిక క్రింద జయశంకర్ అందులో వారిచే సంపాదితమై యున్న. జి. ఆచారిగారిచే వ్రాయబడిన "దివాక వాసంతి" "దోరితిని రాదొంగ" యున్నది. ఈ పుట పీఠము శ్రీశ్రీగారిచే సంపాదితమై ఎన్. జి. ఆచారిగారిచే వ్రాయబడిన "నలపులమడుగును మా. వెంకటకృష్ణమృత్యు శర్మ గారిచే వ్రాయబడి జయశంకర్ అందులో వారిచే సంపాదితమైన "శివాజీ రామలింగని వివోదకథలు" న్నా మకార్యలయము చేరినవి.

1. నలపులమడుగు వెల ౩ ఆణాలు

ఇందు మధ్యపానములను గలిగిడి చెడుగులును వేళ్ళా సాంకర్ష్యమును గలిగిడి ఘోరమయిన దుష్టిగుణమును పల్లెటూర్ల కంటే నాగరికత కాలవాలమని ఇష్టము తలంపబడెడి పట్టణము లేరితినివైచెప్పిన రెండు దురభ్యాసములను పోషించుచున్న సుగతియు. చక్కగా కర్మింపబడినది. సంఘముయొక్క తేమాభిలాషయే ఈ గ్రంథరచయియై నాభ్యోద్యోగ మని మా అభిప్రాయము. ఈవిధముగా సంఘసేవయే గ్రంథకర్తగారిని చిరాయువుగా చేయి నీకల్పని ప్రార్థించుము.

2. వివాదవాసంతిక వెల ౪ ఆణాలు

ఇది అతిశయ వివాదములయొక్క యు విరంతాద్య నాను తేమి యొక్కయొ దుర్భరధరితములను దొంగనాథులను దుర్భరములను వారు దేశమునకుచేయు కీడునుపోలినవారియొక్క దురాలోచనాభావమును వాసంతికయందు మోహనరావునకున్న నిరుపప్రమేయ సహజముగా కర్మింపబడినవి.

సంఘసంస్కరణమునకుసంబంధించిన నాటిక. నీతిదాతక మగుటకై వినయపరతను మయినది. ఇట్టిచే నాల గ్రంథ ములవ్రాయు సదుద్దేశమును తరమేకవరును గ్రంథకర్త కనుగ్రహించుగావుత మని కోరెదము.

దొరకేలివిరా దొంగ:- వెల ౪ ఆణాలు. గ్రంథకర్తగారు స్వయంగాచూచిన బయస్కాపుకథను రంగమును మార్చి మహాభీముగా వ్రాసిరి. ఇది అపరాధపరిశోధక నకల. ఇట్టిగ్రంథములు మనభావయము ఇష్టదేవుడే తెలుపదుచున్నవి. ఈ నకలను చదువుటకలన ప్రపంచభ్రాంతి అనగా ఈ కలి

యగమున ఎన్నెన్ని రీతుల మనమృతకలలో ఎంతెంత కన్ను గడలు కన్నులులో బుద్ధిమంతులు వాటిని ఏయేరీతులు సమర్థింతురో తెలియనగును. ఇట్టి గ్రంథములును మనసంఘమునకుతోడ్పడును. వివిధముగానయినను సంఘమునకు సేవచేయువారే భవ్యులు.

4. శివాజీరామలింగని వివోదకథలు:- వెల 4 ఆణాలు ఇందు ఆశ్చర్యకామన కంతకు చిరపరిచితుడును దేవీప్రసాదబల్లి వికటకవిత్వరచనా నిపుణుడును అగు శివాజీరామలింగని వివోదకథలు కథలుగా వ్రాయబడినవి. వచనరచన సరళముగాయున్నది.

ఇందు మొత్తము 40 కథలువరకును గలవు. ఇట్టి మానసోల్లాసమును గలగచేయుగ్రంథములును సంఘమున కవసరములే. ఈపుస్తకము ఎన్నియొ చిన్న పైబులో శేబులోనియును సంతగా చక్కని అచ్చులో యున్నది.

యెరవాడయోగి

[సోమంచి సూర్యనారాయణశర్మ గారు]

"నిగమగోచరశౌరీ రంగయ్యరంగా"వలె.

బందిగముననుండివా-మహాకర్మగాంధీ-బందిగముననుండివా మయ్యలమిల్ల-బంది-అయెరవాడా-బంది-గాంధీ-గాంధీ నిమ్మిపంథీబంది

- ౧ పాతకృతికి తోడు - పడుట పాతక మని బహిరంగముగ నుండివా! పాపవిదారి - బంది
- ౨ మహామృదీయులు - మేము - అహింస వీడిన సహియంపలేకుండివా - సాత్త్వికము - ర్తి - బంది
- ౩ దాసాదిభక్తులు-కాననసఖిలవై-నానకజెందిరి విండివా? అమలాతరంగ - బంది
- ౪ ఖద్దరైన శ్రద్ధ గట్టని మామండ - బుద్ధికి వగచితివా! పుణ్యభూమి - బంది
- ౫ భరతసంతతిస్వేచ్ఛ-బడయగల్గుటకు-తెటికి రావందువా! భక్తగ్రంథ - బంది
- ౬ ప్రపంచమున కీదె వరమకాంతుడ కను బహుళయోగము గాటివా? ప్రభుమానకీర్తి - బంది

శృంగార శ్రీనాథ విమర్శము

ఆ.ప్రభుతికా పాతకమహాకాయలారా! నేను రచించిన శృంగార శ్రీనాథముమీద శ్రీబ్రహ్మచారి తమయ్యగారు పెద్దగా నాడేవులు వ్రాయుచున్నారు. శాస్త్రంధమును వారియొక్క తేజములను తేల్చి చూచువారికి ఒప్పులేవో తప్పులేవో ఇప్పుడే కొంత తెలియగలదు. అందును వారి విమర్శము నిశ్చేమముగా ముగిసినపిదప నేను సమాధానము చెప్పుకొనవలసినవాడ వగుదును. ఈవిషయమును ఆంధ్రభాషాప్రియులగు పత్రికాపాత్రకులను మిమ్ములకు కోరుచున్నాను. వారేవో ఆ తేజముల కాసిరి. పీఠేవో సమాధానముల వ్రాసిరి. అన్నట్లుగాక మీరించుక శ్రద్ధవహించి వీరిని పరిశీలించి గోరెదను. శ్రీ తమయ్యగారు వ్రాయుచున్న విమర్శవాగ్ధములు గల సాంస్కృతికబుధములను పారవేయక బాగ్రతపటివియించి గోరెదము. అట్లు చేసితిరని నేను సమాధానము వ్రాయునప్పుడు శానినిగూడఁ తేల్చి చూచి గుణదోషములను మీరు స్పష్టముగా నిర్ణయించ గల్గుదురు. ఈ యాతేజ సమాధానములయొ సమృద్ధియులగు పత్రికాపాత్రకుల పరిస్థితులను గోరుచున్నాను.

వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి.

వే కు వ

[ప్ర.త్రి వెంకటరత్నము గారు]

గీ. కలకలారావ రహితమై + కాల ముండఁ గాలప్రకంబు బిరబిరఁ + గడలుచుండఁ నిలను నిశ్చబ్దమే రాజ్య + మేలుముండఁ గాథనివ్రామహాజేవి + కాగిలింత వింతసౌఖ్యము నీయ నే + నంత లేక తనువు మఱచిన జనతలి + తనరుచుండ సర్వలోకేశుఁ డైనట్టి + చక్రధరుఁడు తొలుతి భూమికి బంపిన + దూత లనగఁ బిల్లవాయువు తెల్లడ + నల్లకొనియె వాతపోతమ్ము లంతగఁ + వాటుములను వఱలునందుల నుండి లోకపలకుఁ జొచ్చి విబుధజనబంధపునీవేడు + వేళ యాయె మేలుకొను మింక మూర్ఖుడా + మేలుకొను మ టందు నిద్రించునాతని + నంటి తల్పై రమ్యచరణాయుధములు + రాత్రి యెల్ల గూళ్ల లోక గట్టువడియుంటఁ + గురుకులేక తెల్లవాఁగవచ్చెను + దెలివి గాంచి మాకు స్వేచ్ఛలనీయు మో + మాననీయ యనుచువేడుచునుండెవో + యనగ నపుడు "కొక్కులోకొ" యటంచును + గూయసా న మేలుకొనవేమి? మూర్ఖుడా! + మేలుకొనుము, వృద్ధమానవకోటి విశేషతాయఁ బద్మనాభునిస్తోత్రములో + పూజించుండ మలయనూరుతెమండనఁ + గలిసి వచ్చి కర్మపుటఁ జొచ్చి "ఏయడ్డు + కలుగ దిష్ట దవని విడనాడి స్వేచ్ఛగా + ఘంబరంబు పోవుచుంటిమి" యని తెల్పి + పోవుచుండ మేలుకొనవేమి? మూర్ఖుడా! + మేలుకొనుము. "పారములు మించి పాట దొర్లుంబు లేదు విమలస్వేచ్ఛావిహారంబు + వెలయు మనికి యధిరాజును జేరంగ + నాత్మ నెంచి రాత్రియెల్లను బయనంబు + బలిని జేసి యే గృతార్థతఁ గంటి నీ + కేల తేదు? పరమస్వేచ్ఛావిహారప్రపవర్తనంబు సర్వమృగపక్షిచయములు + సత్త్వగతి గుహలు గూళ్లను విడనాడి + తువలయమున సంచరింపఁగ సాగెనో + సుచ్చరిత్ర మనుజులంబు నీమందు + మంటఁ గలిసె" యనెడివిధి నది గలగల + మనుమఁ బాట మేలుకొన వేమి? మూర్ఖుడా! + మేలుకొనుము. వెనను రేత్రేనివదనంబు + వెల్ల నాయె వేగుజుక్కయను వినువీధి + వెలయుచుండె దిక్కులన్నియు నవ్వుడే + తెలివిగాంచె మేలుకొనవేమి? మూర్ఖుడా! + మేలుకొనుము. తూర్పుకన్నయమోమునందును ప్రీతి కుంకుమాయణతిలకంబు + గూర్చెనాగ. కాలమునునట్టి యొకఘనకాంత, తనయ యైన దినబాలనాడింప + నాత్మ నెంచి గగన మనుపాలవెల్లెను + గట్టివట్టి కాచగోళంబనంగఁ బ్రకాశ మంది భానుబింబంబుఁ బ్రాగ్గి శఁ + బర గుమండె మేలుకొన వేమి? మూర్ఖుడా! మేలుకొనుము. లీలనిద్రావయెడినుండి + లేవలేని నీ వికేమికార్యంబులు + నెరపఁగలవు స్వార్థ మింకెట్లు త్యజించి + వఱులఁగవు మేలుకొను మింక మూర్ఖుడా! మేలుకొనుము.

ఆధ్యాత్మిక ప్రసక్తి

(మానసిక తత్త్వవిచారము)

మనోనిర్మాణ క్రమము

స్వప్నియందులి శివదత్తాత్రేయ లెల్ల నర్థి వరదాత్మకమునందు

అనినట్టి చూడ నీ ప్రతిభాకర్తయే జీనిర్ణవపరార్థ

అనినట్టి చూడ నీ ప్రతిభాకర్తయే జీనిర్ణవపరార్థ

అనినట్టి చూడ నీ ప్రతిభాకర్తయే జీనిర్ణవపరార్థ

అనినట్టి చూడ నీ ప్రతిభాకర్తయే జీనిర్ణవపరార్థ

అనినట్టి చూడ నీ ప్రతిభాకర్తయే జీనిర్ణవపరార్థ

అనినట్టి చూడ నీ ప్రతిభాకర్తయే జీనిర్ణవపరార్థ

అనినట్టి చూడ నీ ప్రతిభాకర్తయే జీనిర్ణవపరార్థ

అనినట్టి చూడ నీ ప్రతిభాకర్తయే జీనిర్ణవపరార్థ

అనినట్టి చూడ నీ ప్రతిభాకర్తయే జీనిర్ణవపరార్థ

అనినట్టి చూడ నీ ప్రతిభాకర్తయే జీనిర్ణవపరార్థ

అనినట్టి చూడ నీ ప్రతిభాకర్తయే జీనిర్ణవపరార్థ

అనినట్టి చూడ నీ ప్రతిభాకర్తయే జీనిర్ణవపరార్థ

అనినట్టి చూడ నీ ప్రతిభాకర్తయే జీనిర్ణవపరార్థ

అనినట్టి చూడ నీ ప్రతిభాకర్తయే జీనిర్ణవపరార్థ

అనంతపురి రెక్కనూ అందమైన గాక. అయ్యే తనూతి అను నిమిషమున

సోదరి! కలలోనిదేమి! మీరును అర్ధభజనమునకును గల
సంబంధ బాంధవ్యములను, అర్ధభజనమునందు అర్ధసాధుల
యందును మీకు గల గౌరవికాములను ప్రకటనాశ్రయములను,
మీరు భారతమాతృబంధనము క్రికై భారతానామకము దేశసేవా
దీక్షాకంఠబద్ధుల గావించి బలము ముగియును ముగియును
కంటె ద్విజాతీయతాసామితి మీరు చేయుచున్న శ
నీక గానియాదేమి మకర్తలము, మీ మేధాశక్తియు, పాండిత్య
భవమును, అంగభావనను దుస్సాధ్యములని చెప్పుట అతిశ
యోకి గావాలదు.

సోదర సోదరీలు! మిత్రులారా! నేను అకాలి యుద్ధమును
గూర్చి యింత చెప్పెదను. నా మిత్రులు కొందరు నిర్వాణ
కార్యక్రమమునుగూర్చి ముచ్చటించుచుంటిరి. మరొకొందరు కాశీన
సభాప్రవేశమును గూర్చును కా న న న భ ల యోగ దు
రా ము చే యి ను న్ను ఘ న కా ర్య ము ల ను
గూర్చును ముచ్చటించుచుండెడి, కాని ప్రస్తుత భారతవేషపరి
కము నిర్వాణకార్యక్రమమువైగాని కాననభలవైగాని ఆధార
పడియుండలేదని నేను మీకు చెప్పుచున్నాను. నేడు వేషమున
డయిచ్చు అకాలి సత్యాగ్రహమువైన నే అంతయు గలదని
నేను విన్నవించుచున్నాను. నిర్వాణకార్యక్రమములన నేగాని
కాననభలలన నేగాని మనము స్వరాజ్యమును సంపాదించుట
కై, గాంధీమహాత్ముడు ప్రారంభించిన మహాస్వక్రమము సత్యా

యిష్టానంతరము
మూర్ఖుడనై
య, కమ్మమునా
జూచుచున్నాను

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1924 వ సం॥ జనవరి నెల 5-వ తేది

శనివారము

కాంగ్రెసు సందేశము

కాంగ్రెసు సందేశమును, కాంగ్రెసు నాయకుల ద్వారా విసగలు భాగము చేసి పురి పాదులకు విస్తరించినము గలిగెను. మాలానా షోకతాలీ, నిజమర్కా, డాక్టరు సయ్యదుహమ్మద్, డాక్టరు కిషూ, ఛైల్ రామ్, శ్రీనివాసయ్యంగార్ల హెచ్చరికలు, ప్రజలకు తమ కర్తవ్యమును తెలియ బరచిరి. ఇకముందు మద్రాసుపాదులు తమ ధర్మమును నెఱవేర్చుచో, తక్షణ వారిచేయగను. నాయకుల ప్రసంగములలో నూతనసందేశము లేకపోయినను, మహాత్ముని సందేశమునే వారెక్కుడు విశ్వాసముతో, ఎక్కుడు ధైర్యముతో నీ సమయమున వివరింపగలిగిరి. గాంధీమహాత్ముడు చెరసాలకు పోకముందే, ప్రజలకు వారి ముఖ్యకార్యము తెలిపి చనిరి. కొరమాలిన వివాదములతో నాయకులు ప్రొద్దు బుచ్చుటచేతను, నూతన సందేశము కొరకు ప్రజలెదురుజూచుచు, ఎదుట నున్నవనిని మరచుట చేతను, దేశమునందు మాంద్యమును జడత్వమును ఏర్పడినవి. మహాత్ముడును అలీసాదరులునుగూడ ప్రజల మధ్య తేకుండుటచే, వారిలో విశ్వాసమును పురికొల్పి వనిచేయించగల నాధుడు లేకపోయెను. కాని ఏ యుద్యమమునకొనినను, ఇట్టి నిమోక్షములే ములు గలుగక మానవు. పాటు పోటు లుండక మానవు. అంతిమాత్రిముచే నిరుత్సాహము జెందుట ధీరుల లక్షణము గాజాలదు. ఉద్యమారంభముననుండ, ఉద్దేశమును, ఉత్సాహమును, మొదటియంత హెచ్చగనుండుటయు కష్టము. పొంగువలె పొంగి, ఉత్సాహకేయము చల్లారుట సహజము.

అంతిమాత్రిముచే ఉద్యమ ముంతరించి నటుల భావించవలెను. అధికారులేమి, అంగ ప్రముఖులేమి, ఇట్టి పోరాటాటనకు లోనగుచు న్నారు. అసహాయోద్యమము జనించుటకు గల కారణములు దొలగిన గాని, ఉద్యమావశ్యకత దొలగిపోదని, అధికారులు గ్రహించుటయు క్రము. అనుకూల పరిస్థితులచే, మరల నీ యుద్యమము తొంటి వికాసము జూపు ననుటకు సందియము లేదు. వివాదములు ప్రబలుటయు, సందియము లుద్భవించుటయు జరిగినను, తుదికు అనుకూలముగ నేరణ ముండెను. ఏలనన, సందియములు దొలగినపిమ్మట స్వాతంత్ర్యోద్యమము మరింత శోభతో బ్రకాశింప గలదు. అట్టి సుభస్థితియే ఇప్పుడును చేకూరినది. నిర్మాణ కార్యక్రమమును నకహించినవారు, నేడు దాని యుపయోగమును గుర్తించుచున్నారు. దీని కన్న ముఖ్యమగు పనిలేదని, స్వరాజ్యవత్తము జారు సయితము గ్రహించుచున్నారు. శాసనోల్లంఘనమునకు, నిర్మాణ కార్యక్రమము తగిన సాధన మని గాంధీమహాత్ముడు తెలిపినపుడు సందేహము జూపినవారు, నేడు దాని యుపయోగమును గుర్తించుచున్నారు. జాత్యైక్యములేకుండ, అహింసావాదాదులము ప్రబలకుండ ఏ కార్యమును నెగ్గ గలిగి, అంధభావము మూలమున దోషివచ్చినది. కాకినాడ కాంగ్రెసుసభ ఇతర కార్యముల నేమి జేసి

నను చేయుచున్నను, సమరసభావమును ప్రబల జేసెననుటకు సందియములేదు. స్వరాజ్యవత్తమున కును బహిష్కారవత్తమునకును, హిందువులకును మహమ్మదీయులకును, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదులకును సామాజ్యస్థ స్వరాజ్యవాదులకును, కాంగ్రెసు సభ్యులకును మితవాదులకును, మధ్యగల ప్రాతికూల్యము దొలగించి, సమన్వయము గురుర్చుటకు, కాకినాడ కాంగ్రెసుసభ మిగుల తోడ్పడెను.

ఇట్టి ఫలితము కడు సామాన్యముగ గనుపించినను, మిగుల ప్రయోజనకరమయినది. వివాదములు దొలగి, ఏకీభావము గుడిన గాని, సత్వరాభివృద్ధి సాధ్యమడదు. కార్యోత్సాహము ప్రబలదు. అసహాయోద్యమధర్మ మంతరింపకుండ, ప్రజల మధ్య భేదభావములు తగ్గుటకు కాకినాడ కాంగ్రెసు సభ పాటుబడెను. ఆంధ్రదేశమున జరిగిన దేశీయమహాసభలో, నిట్టి యనుకూలస్థితి గలిగినందులకు, ఆంధ్రులు గర్వపడగలరు. అలీసాదరుల ప్రోద్బలముచే, నిట్టి శాంతభావము గుడిరె ననుటకు సందియము లేదు. వీరు ప్రజల దృష్టిని సిద్ధాంతముల పట్ల గల పోరాటమునండి, కార్యరంగము వంకకు మరల్చిరి. నిర్మాణకార్యక్రమము త్వరితముగ కొనసాగకుండుటకు గల యభ్యంతరము లన్నియు దొలగించబడెను. నిష్పటిదినము నాయకులు గావించిన ఉపన్యాసములలో ప్రస్తుతస్థితి పట్ల సంతృప్తి తెలుపబడెను. శాంతకరిస్థితులు మరిల చేకూరినందుకు, షోకతాలీగారేమి, కిషూగారేమి సంర్పిస్తే చెలిపిరి. నాయకుల పోరాటము లిహిద ప్రజల మనము లను చీకాకుపరుపజాలవు. నాయకులకు చేతనిండ పని గలిగించెడి కార్యక్రమము నాయకులపై విధింపబడినది. కద్దరునిర్మాణమును పూర్తిజేయుటకై తమ జీవితమును ధారబోసెన నని షోకతాలీగారు వాగ్దానము జేసిరి. షోకతాలీగారు కార్యశూరుడు. మాట లతినికి తక్కువ. కార్యపరత్వ మధికము. అట్టి ధీరవీరుని సంకల్పము త్వరిత నెఱవేఱక మానదు.

కద్దరుబోధు, అనుకూలకరిస్థితుల మధ్య నిర్మించబడినది. సభ్యులందరును కార్యదీక్షా తత్పరులు. కావలసిన ధనమును ప్రోగుజేయగల సమర్థులు. ప్రజలలో కార్యోత్సాహమును ప్రజ్వలించ జేయగల సమర్థులు. జమకలాల్ బజాజ్, శంకరలాల్ బాంకరు, మగకలాల్ గాంధీ, మధురాదాసు పురషోత్తమదాసుగార్లు, ఆంధ్రదేశమున వర్తించు ము సలిపి, కద్దరు విషయమై సంగతి సందర్భములను గ్రహించుటకు, అపుడే బూనుకొనిరి. పిమ్మట ద్రవిడదేశమున సంచరించెదరు. కద్దరును పూర్తి జేయుటకు, షోకతాలీగారు స్త్రీల సహాయమును వేడుచున్నారు. స్త్రీలకోమలహస్తములు నూలు దయారుజేయుట కెంతయు సుపయోగపడగలవు. ఇంటియొద్ద తీరిక కాలమునంతను నిదురై వినియోగించుటకు, వారికి మహదవకాశము గలదు. పురుషులు ధనసంపాదనమునందు నిరుగ్గులగుచు, వెలుకలి జోడికయ విషయములలో బనిచేయుచు, అవసరమగుచో చివర కార్యహములకు జనుచుండు తరి, స్త్రీలు వెలుపలకు బోనక్కరలేకుండ స్వరాజ్యనిర్మాణమును యొంటియొద్దనే నెమ్మదిగ నిర్వహించగలరు. స్వరాజ్య నిర్మాణమునకు, స్త్రీల సహాయ మపరిమితముగ గావలయును. లక్షలకొలది స్త్రీ సేవకురాండ్రు ఇక్కార్యమును చేపట్టవలయును. కాకినాడలో గూడిన స్త్రీలు, స్వరాజ్య నిర్మాణమునకై శక్తివంచనలేక తోడ్పడెదమని, షోకతాలీగారికి వాగ్దానము జేసిరి.

నిష్పటిదినము, బీచిసభలో జేరిన సభ్యులు కొలదిమందియైనను అట్టి వాగ్దానమునే గావించి

చిరి. ఈ వాగ్దానములను స్త్రీలును, పురుషులను, చెల్లించినగాని, నాయకులకట్ల నిజగౌరవమును జూపజాలరు. వానిని చెల్లించువరకు, షోకతాలీ బోలు కార్యశూరులు తొందరపెట్టుచునే యుండురు. చెన్నపురి దుస్థితిగాంచి, నాయకులు విచారము జూపియుండుట వింతగాదు. కద్దరుధారణముపట్ల, పభిమానము జూపెడి ఆంధ్రదేశమునుండి కద్దరు ధరింపని దేశాభిమానులుగల చెన్నపురి గాంచిన తోడనే, నాయకులు నిర్విణ్ణహృదయు లయిరి. నాయకుల ప్రసంగములను విని యానందించుటకు విదియొడ్డున వేనకువేలు ప్రజలు చేరినను, కద్దరును ధరించినవారతల్ప సంతాపములుగ నుండుట మిగుల శోచనీయము. ఇతర సమయములం దెలుల మెలగినన, షోకతాలీబోలు నాయకులను జూడవచ్చినపుడయినను, కవిత్రిమగు కద్దరు వస్త్రములను ధరింపకుండుట, గొప్ప దోషము. ఈ విషయమై చెన్నగర ప్రముఖు లెక్కుడు శ్రద్ధతో బనిచేసినగాని అనుకూల ఫలితము గలుగనేరదు. ఇట్టి కక్కలేనివారు స్వర్ణమున తెగురు తెలులను సామ్యమున, నిర్మాణ కార్యక్రమముపట్ల శ్రద్ధ జూపజాలనివారు శాసనోల్లంఘమును నిర్వహించుట దుర్లభము.

నిర్మాణకార్యక్రమము చప్పిడి కార్యక్రమ మని యు, స్వరాజ్యోత్సాహమును పురికొల్పనేరదనియు ఎంచెడివారు, దానియందలి నిజభావమును గ్రహించుటలేదు. నిర్మాణకార్యక్రమము జరుగుకొలదియు, స్వరాజ్య నిర్మాణమును జరుగుచుండును. కద్దరు బూర్తియగు కొలదియు, స్వరాజ్యము చేదువకు వచ్చును. జాత్యైక్యము బలపడుకొలదియు, స్వరాజ్యము సిద్ధించును. పంచాయతుల నిర్మాణము, జాతీయ విద్యావ్యాపనము, అప్పుత్యతా నివారణము, కొనసాగుకొలదియు, స్వరాజ్యముగూడ సంపాదితమగుచుండును. అందుచే స్వరాజ్యసిద్ధికి నిర్మాణ కార్యక్రమము తోడ్పడదనిగాని, ఇయ్యది రాక్షసి కార్యక్రమము కాదని గాని తలంచుట, వట్టి దురభిప్రాయము. శాసనోల్లంఘనావశ్యకత గూర్చి డాక్టరు కిషూగారు మిగుల నుత్సాహముతో మాటలాడిరి. అకాలీ యుద్యమ ప్రాశస్త్యమును వీరు కొనియాడిరి. ఈయుద్యమమునకు తోడ్పడుటకు, కాకినాడ కాంగ్రెసుసభ నిశ్చయించెను. శాసనోల్లంఘనమునకు సంసిద్ధమగుటకై, నిర్మాణ కార్యక్రమము తోడ్పడునను సంగతినమాత్రిము ప్రజలు మరువగూడదు. కాంగ్రెసు సభవారి మారు నిష్పత్తమగు కార్యక్రమమును నిరూపించిరి. మహాత్ముని సందేశముపట్ల గాఢ విశ్వాసము జూపిరి. ప్రతికూల కరిస్థితుల ధొలగించజేసిరి. నిరంతర కార్యాసక్తి జూపుటకు నాయకులు సంసిద్ధరజూపిరి. ఇట్టి యవకాశమును భారతీయులు చేపట్టి, ముందుకు త్వరితముగ సాగనిచో, అందుకు వారే భాధ్యులగుదురు. ఆంధ్రు లీసమయమున, కాంగ్రెసుసందేశమును జయప్రదముగ నిర్వహించి, తమ ప్రతిపదన కాపాడుకొందురని నమ్మెదము. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము, యూనెల 20 తేదిన విజయవాడలో గూడ నున్నది. కాకినాడ కాంగ్రెసు తీర్మానములను కొనసాగించుట కాసభలో మార్గముల నరయుటకు, యీసభ పూనకొనుచున్నది. అనుభవజ్ఞులును, కార్యశూరులును, తమ యమూల్యమగు సూచనలబంపి, స్వరాజ్య నిర్మాణసిద్ధికి తప్పక తోడ్పడవలయును. మరకొంత కాలము వలకు దేశము తన దృష్టిసంతను నిర్మాణముపై ననే నిగుడించవలసియుండును. వెక్కు విషయముల వంకకు దృష్టిని ప్రసరింపజేసి తుద కేమియు జేయ లేకపోవుట కంటె, మహాత్ముడు నిరూపించిన

కార్యము నొక్కదానినయినను బూర్తిగ నిష్పాదించి, అతని హృదయమును సంతుష్టిపరుచుట ప్రజలకు మిగుల లాభకరము. రెండవవాడు సంవత్సరములనుండియు తగిన సంచలనము లేక బడియుండిన దేశము, వెనుకటి లోపమును సవరించు కొని, వెంటనే కడలిక జాపుట ముఖ్యము. ఇందు కొంత పాటబడువారందఱను ధన్యులు. కాంగ్రెసు సంక్షేమము సఫలమగు గాక! గాంధీమహాత్మునికి జయమగు గాక!

కెనియా నిర్ణయము స్థిరపడటం

కెనియా నిర్ణయము స్థిరపడినది. భారతీయులకు అత్యల్పప్రాతినిధ్య మిచ్చుచు, వారికి సమానమగు ఎన్నిక హక్కులను నిరాకరించిన చట్టము ఘోషమనియు, దానిని కొనసాగింప జనదనియు, భారతీయులు మొర జెట్టిరి. ఇండియా ప్రభుత్వము అసమ్మతి దెలిపెను. ఎవరెన్ని జెప్పినను, కెనియా శాసనసభ వారి చట్టమును శాసనము గావించినట్లు, నేటివార్తలు దెలుపుచున్నవి. అత్యల్పసంఖ్యకులగు తెల్లవారికి 11 స్థానము లొసగబడినవి. విశేష జనసంఖ్యగల భారతీయులకు 5 స్థానములు మాత్ర మొసగబడినవి. ఇవి ఎన్నిక స్థానములు. ప్రభుత్వ నియమితస్థానములు తెల్లవారిపరమైయున్నవి. ఇట్టి యన్యాయము జరుగగూడదని, దెలుపుటకు శాస్త్రీ, సప్రసాగారి తాయబారము లెన్ని వెడలినను ప్రయోజము లేకబోయెను. ఇట్టి అన్యాయపు చట్టమును కెనియా శాసనసభలో విచారించినపుడు, భారతీయ సభ్యులు హాజరుగాక ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనిరి. వీరు తమ పదవులకు రాజీనామా నిచ్చిరి దెలియుచున్నది. భారతీయ సభ్యు లింత కన్నను వేరుగ ప్రవర్తించజాలరు. కెనియా గవర్నరును క్రొయిడనుగారు, భారతీయ సభ్యులు శాసనసభలో పాల్గొనలేదని, కండ్లనీరుగార్చి, వీరినిట్టార్చునట్టి మోసముడప్పు జేరుగాదు. భారతీయుల నెంతవరకు అవమానపరుపనగునో, అంతవరకును అవమానపరచిరి. సామ్రాజ్యక్రేయమును వీరినుమంతయు పాటించకబోయిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మరియొక మారు పాదభూతిని జూపవచ్చును. ఇంతకన్నను వీరధికమేమియు జేయజాలరు. రీడింగు ప్రభువుగా రెన్డును ఓడిమినే బోధించుచుండరు. ప్రజల హక్కులను నిర్మూలించుటలో జూపెడి ఆతురము, వానిని కాపాడుటలో గనపించదు. అధినివేత రాజ్యములు భారతీయులను పీడించుచున్నపుడు, స్వతంత్ర రాజ్యములలో లాము జోక్యముకలుగజేసికొనుట కష్టమని బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు దెలుపుచుండెడివారు. ఇప్పుడట్టి సాకునకు అవకాశము గనుపించదు. కెనియా దేశము, బ్రిటీషు పాలనము క్రిందనున్న క్రొను కాలనీయగుటచే, లేనిపోని సమాధానముల జెప్పుటకు వారికి ఏ సీలేదు. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము వారివలె, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారును క్వేజాభిమాన పూరితులై, భారతీయుల కన్యాయము సలిపి కడు ప్రావృద్ధిపైని గనుబులదిరి. ఇట్టిస్థితిలో భారతీయుల తోడ్పడవలెను తోడ్పడబోదు. వారికి వాకే తోడ్పడవలెను. సత్యాగ్రహమే, భారతీయులకు శరణ్యమగుచున్నది. మాతృదేశమునకు వెంటనే స్వరాజ్యమును సంపాదించవలసిన యవసరము, వెనుకటి కన్న నిపుడు ద్విగుణితమయినది. ఇంకను తడవు జేసిన, హిందూదేశము భరించవలసిన నవమానములు దుర్భర మగును.

యూరపీయను వైద్యులు : భారతీయ వైద్యులు

నేటిదినము కల్పింపబడిన కమిషనువారి యెదుట, యూరపీయను వైద్యులను భారతీయ వైద్యులును తమతమ యదంతములను దెలిపిరి. ప్రావిన్సులు ఫర్వీను యుద్వ్యోగులను ఇంపీరియల్ ఫర్వీనులోనికి కచ్చుకొనుట తమకు గొట్టదని, యూరపీయను వైద్యులు స్పష్టపరచిరి. భారతీయుల నెక్కుడుగ నియమించిన పౌష్టవము దగ్గునట. ఇది మామూలు పాటయే. ఇందువలన యూరపీయనులలో అకాంత ప్రజలుచున్నదట. మంత్రులపై వీరు తీవ్రాగ్రహము గనుకరుచుట వింతగాదు. మంత్రులకు లోబడియుండుటకు, వీరి కేమాత్ర మిష్టములేదని, తెల్లమగుచున్నది. వైద్యోద్వ్యోగులు మంత్రుల యధీనము క్రింద నుండవలసినవచ్చుచో, యూరపీయనులను ఐ. యం. యస్. లోనికి జేర్చవలదని, వీరు బెదిరింపుచున్నారు. కాని యిందువలన, హిందూదేశమునకు గలుగబోయెడి నష్ట వేదియులేదు. ఐ. యం. యస్. ఆఫీసరులకు, ఆరోగ్యపు డైరెక్టరు, ఆసిస్టెంటు డైరెక్టరు మొదలగు పదవులను ప్రత్యేకించవలెనని వీరు గోరిరి. ఉద్వ్యోగ నియామకము, సర్జను జనరలు గవర్నరుగార్లు హస్తములలో నుండవలెగాని మంత్రులకు జెందగూడదని, వీరు సలహా నిచ్చుచున్నారు. తనక్రింద బనిచేయు నౌకరులను నియమించుకొను హక్కు మంత్రునికి లేకబోయిన, అతని యధికార మేముండునో? ట్రాన్సుఫర్లు శాఖల కనబడులుడుచున్నది. వైద్యక శాఖలలో బోధించుటకు, బ్రిటీషు యుద్వ్యోగుల కర్తవ్యసంఖ్య యుండవలెనట. భారతీయ వైద్యులకు లిందుకు వ్యతిరేకముగ సాక్ష్యులైచిరి బ్రిటీషువారి నికముందు జేర్చనవసరములేదనియు, యూరపీయను ఆఫీసరులను మిలిటరీనుండి సివిల్ డ్యూటీకి బంపనక్కర లేదనియు, ఐ. యం. యస్. యుద్వ్యోగులకు శీతమలన, ప్రయాణ సౌకర్యముల సుసగ నక్కర లేదనియు, మంత్రీయే యుద్వ్యోగులను నియమించవలయు ననియు, వీరు సూచించిరి. ట్రాన్సుఫర్లు శాఖలలో నయినను, యూరపీయను యుద్వ్యోగులు మంత్రులవకమున నుండుట కంగీకరించరు. ట్రాన్సుఫర్లు శాఖ నేర్పరుచట, కేవలము అలంకారముకొరకే యని, విదితమగుచున్నది.

మరల లోటా?

ఇండియా డెయిలీమెయిలు జోస్యము నిజమగుచో, ఇండియా ప్రభుత్వపు బడ్జెటులో మరల వైదుకోట్ల రూపాయిల లోటు గనుపించగలదు. రాబడికిని ఖర్చునకును సరిపెట్టుట కిదివలె కెన్నియో క్రొత్తపన్నులను విధించిరి. ఇదిచాలక, భారతీయుల కందరకును, బాధకరమగు ఉక్కుపన్నునుగూడ విధించిరి. శాసనసభ వారి పన్నును నిరాకరించినను, రీడింగు ప్రభువుగారు ఫర్మినైజేషన్ తమ వంతమును నెగ్గించుకొనిరి. ప్రజల నింత బాధ పెట్టినను, లోటు మాత్రము భర్తీ గా లేదు. అది మరింత యధికమయినది. ఉక్కు పన్ను వలన, తలచినదానికన్న తక్కువ రాబడి చేకూరెనట. దీనియర్థమేమి? ఉక్కుపన్నును పెంచించినవీర్లుట, ప్రజలు వెనుకటివలె ఉక్కుదీనుటను మానినై దిరినియే గద. మామూలు ప్రజల ఆహారమునకు సయితము, రీడింగు ప్రభువుగా రెంతవత్తుముగలుగజేసిరో యూ హించవచ్చును. ఇంతియగాక, రైల్వేరాబడి తగ్గనట రైల్వేరేట్లను పెంచుకొనవలెనట, ప్రయాణికులు తమ సౌకర్యములను కోల్పోయిరి ఇందును బట్టిబాచిన అధికారవర్గము ఇకముందు పరిపాలించుట కష్టము. చేతిలో డబ్బు లేనపుడు, పరిపాలన మెట్లు జరుగును? హిందూదేశము డబ్బు లేక యవస్థకునుండు, యూరపీయను ఆఫీసరులు

కేవలమే తేములు వృద్ధిగా వలసి వచ్చెను. హిందూదేశపు కష్టనిష్ఠురములతో వీరికేమాత్రము బనిలేదు. వారికి సౌఖ్యమిచ్చిన చాలును. రాష్ట్రములపై బరువుదొలగు నను నాక అంతరించి నది. ఇంగ్లండులోనున్న పేపరుకరెన్సి రిజర్వునుండి గూడ, ఇరువదిలక్షల సవరనుల బంగారమును విక్రయింప నెంచుటచే, దేశపు చార్జ్ గ్యూస్టితి మరింత యధికము గాగలదు ఇట్టి విపరీతచర్యను, పైనాన్నియలో న్యూమెట్రిక సవర్ధించుచున్నను, ఇకముందే మాత్రము సామ్యుకదలించినను హైందవకోశము నకు నష్టము గలుగునని యంగీకరించవలసి వచ్చుచున్నది. హిందూదేశపుదివాలా, అధికారవర్గ పరిపాలనాఫలితమని రుజువయినది. ఈసంగతిని దాచి పెట్టుట కిదిమీద వీలుండదు.

స్థానిక వార్తలు

అనందావెస్టు క్యాలెండరు:—అనందావెస్టు కాల ప్రయోచన, నూతన సంవత్సరపు క్యాలెండరును వందనములతో నడుకొంటిమి.

గవర్నరు పితాపురమును దర్శించుట:—ఇల్లింగడను ప్రభువు ఈ నెల 28 వ తేదీన బయలుదేరి పితాపురమును దర్శించుటకు జనదం. 31 వ తేదీన తిరిగి మద్రాసునకు వచ్చెదరు.

కుష్మరీ గళరణాలయము:—ఈ గ్రామము జిల్లాలో అరణ్యభరితమైన అనేక ప్రదేశమున కుష్మరీగుల కాశ్రమ తీర్చుటచేసెను. ఇల్లింగడను పట్టణం రీతి ప్రయత్నము దార్పి మనము ప్రారంభింపము నొనర్చెదం.

గవర్నరు ప్రభుదంత్రులకు విందు:—మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు గా. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరు గారు ఈ నెల 31 వ తేదీన గవర్నరు ప్రభుదంత్రులకు, రాయల ఆశ్రమమున కభ్యుదయ విందుసేసెదరు.

ఖలావతు నాయకులు:—రీ అమ్మ సాహెబా, హులూ మోతారీ, డాక్టరు కేమలూ, డాక్టరు సయ్యదు మహమ్మదుగారు, శిలోమహమ్మదీయుల ఆహ్వానమునైన నీరాత్రిబోటుమెయిలులో నివాసము ప్రయాణమై వెళ్లెదరు.

రాకపోకలు:—“సాకు ఇండియన్ ఇన్ డెస్టినిటీ” కంపెనీ మానేజరు డైరెక్టరు హాకీముసామ్మరు ఇల్ హితు నేటి గారు ఈ యడమి మిట్టనెయిలుకు వచ్చిరి. శ్రీమతి సోనీదేవిగారు నిన్సెరాత్రి లోకత్తామెయిలులో హైదరాబాదుకు ప్రయాణమై వెళ్లెదరు.

శీత కాలపు ఆగమనములు:—ఇదివరకు అందఱున గడమయ్యెడి మే నెరువదని కదిపించిన ౪౦. హెచ్చుబ్బులు దుల్లుల గారు ఈ మాసమున తుదివారమున మద్రాసుకు దర్శించుటై రంగూననుండి వచ్చెదరు. శీతకాలము ప్రభుదంత్రుల అనుదర్శనతోనే ఈ ప్రభుత్వము దర్శించువారు.

సుగుణిలాససభ:—ఈ సభకు ఈ కేళ ఆచారం 6 వ తేదీ సాయంత్రము 5-30 గంటలకు నిర్వహింపబడును. రాయలసాహెబు పి. సంబంధ మొదలయ్యెడి గారిచే రచించబడిన ‘ఇద్దరు అప్ప చెల్లెడు’ (Two Sisters) అను నాటకమును తమిళమున ప్రదర్శించెదరు.

కీర్తి కేసులగు మాలానా అబుల్ మజిద్ రారుగారు:—“కొమిలొయ్” ఇతి నా సంపాదకుడనై, ఈ క్రింద క్రితపాట్యుడి నామమున అను మాలానా అబ్దుల్ మజిద్ రారుగారు ఈ యడమి 2 గంటలకు తిరుచిల్లీ క్లబ్బి యందు తమ గృహమున కీర్తి కేసు లెరి.

వీరు ముక్తికా కాంగ్రెసు నాయకులలో నొకరు. స్వరాజ్యమునకు వారు అహింసాద్యమము నందు ప్రవేశించి చాలా సమయమును గడపెరిరి. జెయిలువందు సాదాసాదా మగు జబ్బుచేయుటచే వదిలిపెట్టబడిరి. వీరు ఉర్దూభాషయందు గొప్పభాష. మంచికత్త, గొప్పరచయిత. మహమ్మదీయ మత ప్రబలమున గొప్పమునుబడి గొరిగి అర్ధశతాబ్దము గొంపించుచు వుండిరి.

స్వరాజ్యపక్షము - మద్రాసు

అ॥ భా॥ స్వరాజ్యపక్షమువారి నిబంధనలు

కమిషనారు క్వరాజ్యపక్ష కాంగ్రెస్సభ్యులు, అఖిలభారత
క్వరాజ్యపక్ష సంఘ కార్యద్రుమ నకు ఎస్. సత్యమూర్తిగా రీ
క్రింది ప్రకటనను ప్రతికలన పంపిరి.

సమ్రాజ్యపక్షమువారి జెవరణకాన్నిటవారు, కంబాలు, ముద్రాను రాష్ట్రముల కాననపథ్యలందు కష్టాభ్యుపక్రమమువారు పోల్పోకరాదని గా విం చి న కెం 1) రు తీర్మానము ను గురించి చాలామంది నన్ను ప్రశ్నించుచున్నాను, ఈవిషయమున వివరముల దెలుపుటవలయున్నది, దానిగురించి కొంతవారబాటు జరిగినట్లు గాన్పించుచున్నది. కాకినాడలో 80 వలేవీస గావింపుబడినపథ్యలో సబ్బీరీయాన మేదియు గావింపబడ లేదు. నామగాని ఇతర మద్రాసుసభ్యులకుగాని నోటికు బహుశా దీ సమరీయిట్టి సమాశ్చయముందుగాని అట్టిరీయాన గావింపబడ లేదు. చాల తీవ్రఫలితములుగలగు నిట్టిరీయానమును రాష్ట్రీయ కభ్యుతో సంప్రతిం చి న కర య వా త మూ క్ర మే వేయుటకు వీలుండును. ఈ విషయమును, రాష్ట్రీయసభ్యులతో సంప్రతించి జెవరణకాన్నియందుకుట జేవలెనని కోరయ మోటిలాలు సేచునా, జేకుబుయిరాజు గార్లకు ప్రాముఖ్యము. జెవరణకాన్నివారి నిర్ణయము తెలియజేయువేదియూడెంత వివిధాభ్యుపక్రమకాననపథ్యలనుగూర్చుచున్నాను.

5-1-24 కేవలము నుండి 11-1-24 తేదీ వరకు వారము రెండు ప్రవర్తనలు
 6-15 గంటలకు రాత్రి 9-30 గంటలకు
 ఈ అధికారములను బట్టి 3-15 గంటలకు
 కోవిదులకు కంట్రోలు మాత్రమే ఉంది

“**ಹೊರಗೊಡಗೊ**”

మహాభారతము యొక దివ్యమైన ప్రదర్శనము
దీనితో యూనివర్సల్ ఇంటర్ నేషనల్ న్యూసున్నా,
పోస్టులన్నూ చూపఁ దును.

మదాసు గవర్న మెంటు

ఇండస్ట్రియల్ యిన్ స్టిట్యూట్ లో
తయారు చేయబడిన

ప్రశస్తతముగు మంచిసిరాలు దొరకు చన్న
కృప మొకు దిగుమతియగు సిరాలు వలకొ నదరు.

బూబ్లక్ వాతసిరా
 బూబ్లక్ రికార్డుప్రాయుసిరా
 బూబ్లక్ ఫౌంటెన్ వక్ సిరా
 బూబ్లక్ సెక్కులుప్రాయు సిరా
 ఎరసిరా
 పచ్చనిసిరా
 పొంపులు వేయుసిరా
 ఇ్కి పాడరు

ఈసిరాల్ని యునీరుగానుండి
ధారాళముగా పారుచు శాశ్వత
మైన వాతగా నేర్పగలవు.

ఇతర విషయములు ధరలు తెలిసికొనగోరు
వారు పోస్ట్ ఏజెంట్లు.

తపాల పెట్టె నెం 51 మద్రాసు.

వారిని బాటలు పాఠశాలలను నిడివినవీడ వృత్తి
 తగుదురా తెలిసికొను నిమిత్తమును వారు తమకు సులభమైన
 వృత్తులందు ప్రవేశించునట్లు జేయుటకును కార్మిజీ యున్నతెను
 కిందఁబ్రాబువారు 6000 పానులను ఇంద్రునియల నై కాటకా
 శేవ నట ఇచ్చి యీ యువారికి విరాళముగ నొసగిరి. వీరు బాట
 గనుఁ బారిలను వారికి నెడివ వృత్తి యందు ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రయ
 త్నించువలెను. ఆ వృత్తినివలన కరమవలెను.

సంజీవన కల్పము

1 కుటుంబ సంక్షేమ నిధి	1-4
2 కుటుంబ సంక్షేమ నిధి - 0.10-0.1	0-5
కుటుంబ సంక్షేమ నిధి	0-4
కృషి మార్గము : కృషి మార్గము	0-2
తాగు నీరు : తాగు నీరు	0-5
జల వినియోగము : జల వినియోగము	0-4
భూమి సేవ	0-4
భూమి సేవ	0-4

పి. శి. ఏ. ఆంధ్రవంశంపెని,
ఆయుర్వేదప్రమాణం పెరిడేపి, నల్లూరుజిల్లా.

మంతుల అధికారమును తగ్గించు ప్రయత్నములు

యూరపియను వైద్యాధికారులు సాక్ష్యము

భారతీయోద్యోగుల ప్రతికూలవాదనము

(రాయలసీమ మిషను విచారణ)

ఈ దేశమున విచారించబడిన సాక్షులలో గణితభాగము
రహస్యముగా విచారించబడిరి. మృదాను పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు
జె.కలకు అర్పియేటి, నర్మదు జె.కలకు అర్పియేటి కలము టి.
హేచ్. నైపుస్సగాల్లు, ఇండియన్ పోలీసు సర్వీసు సాక్షులు
రహస్యముగా విచారించబడిరి. మృదానులో ఇండియన్ మెడి
కలు అఫీసర్లు నమ్రుకు, ఇండియన్ మెడికలు సర్వీసులోని భారతీ
య ధాతారుల తరపు సాక్షులు, మాత్రము బహిరంగముగా విచా
రి పబడిరి.

బి ఎం. ఎస్. మూరపియను అధికారులసంఘము

యూరియను వైద్యోద్యోగుల వాఙ్మూలమునందు రాష్ట్రీ
యకాఖనుండి అధికముగా ఇంటియము గర్విములొనితీ దీక్షకము
పద్ధతిని చాలితీవముగా ఖండించుచు ఇందువలన వీరియ దిష్టాప్త
మెంటులొక్కొక్కరియ గలుగు నెడల నుండు ప్రవేశింప యత్నించుచు
న్నవారిసాక్షిగ్ము నివాదరణ యొనర్చుచు మిన్నవని తెలిపిరి.
గల్గెనామనచుచుండుటఁ జరగరీకమిదునామనగలవీరిభారతీయము
పర్యమెంటు కమిషనులకు నిరూపించి రాష్ట్రీయ కాఖునందు
అసెంబ్లీయ సర్పెయముగా చేరినసంకర్షణలు చాలగలవు. పనిచా
గున్ననా లేరాదును విమచుండునట్ల ప్రాధాన్య మొనగుటలేదు.
వైద్యసామ్రాజ్యమునకంటె క్లిష్టమితిముగ నధికారముల భారతీయము
కరమునదృఢయే గ్రహురము ప్రధానాదర్శముగా గాన్పించు
చున్నది. అందుచే నీ సర్వమువారిలో
వైద్యము తగ్గిపోయెను. అధికారులకు చాల భయము గలుగు
చున్నది.

నియోజనములు - మంత్రుల అధికారమును

తొలగింపవలెను

ఈ కాళిదాసుల కవిమనస్సులకి నశ్యుటి నుండియు
నిరూపనములు పొట్టి రాజకీయముల నుపసరించి జరుగుచుండు
ఓచి నీయమనమును మరింత బలతనుచున్నది. మృత్రియ
క్కు న్యక్తభిప్రాయము తెలుసున్నను తన పక్షమువారి గోలను
తీరవలయుటకు గాన, సర్వవిషయముల యొక్క నూచనము
నిరాకరించి, భాషించినపుడు యెట్లు భారతీయుని నియమించుచున్నా
రు. తీరవలగు నసమ్యుక్తులను దెలిపుచున్న కొన్ని సందర్భము
లందు న్యాయము జనునకుండ పట్టింపబడెనుమనమును, అట్టి
నిరూపనములలో తుదివిధి కారము గలవగు చేతుల నున్న
మయమును ఈ స్వీయవారికి ధైర్యమును గలగజేయుట తదు.
మృతిమంతుల కష్టముల నీసంఘము వారు గమనించుచునేయు
న్నాడు. అతడు తనపక్షము యొక్క సేవకుడును విషయము ని
చ్చమే. కాని నయింటికిను కాళిదాసుని నిరూపనములు విద్య
వృత్తిసంబంధములగు అర్హతలనుబట్టి జరుగబడలేను గాని రా
జకీర్తిమానములే జరుగబడరాదు నయింటి ఫీటుకాళిదాసు రాజ
కీర్తిమానములను వర్తింపజేయుటవలననూర్ధ్వ నేటు అధికారి తన
జువీరుడు అధికారికి దెలియనండగనే సరాసరి మృతితో నుత్త
ర ప్రత్యుత్తరములు జరుపు ఆచారమునీ నుచును అలవాటులు
ప్రబలుచుండుటను అప్పుడే జూచుచున్నాము.

భాతతీయాల పరమొనర్పుట

ఉద్యోగకాఖలను భారతీయులవర మొప్పుట యనగా రాష్ట్రీయములుగా నొనర్చుట యని యర్థమగు నెవల, రాష్ట్రీయ కాఖలనరల చూచుచుండి అధికారులు సామ్రాజ్యకాఖలానికి ప్ర వేశించుచుండుటచే వి. ఎం. ఎస్ కాఖలానికి రిగ్రూటు చేయు ట నానీయవలెను. అట్లు గానియెడల, ఇదివరకే రిగ్రూటు చేయ బడి, నీవింకాఖలా ప్రవేశింప దలచిన వారందరును అట్లు ప్రవేశించువర వైనను ఆపదధరిని నిలబెట్టుంచవలెను. ఇందుకు గాని ఈక్రిందియవల నొనర్చుచున్నాము. వి. ఎం. ఎస్ వారికి రాష్ట్రీయ అధికారములను ప్రత్యేకించియుంచ వలెను. ఆర్యోగ్యకాఖలానికి తదవిని గూడ ప్రత్యేకింపవలెను. డైరక్టు, అసిస్టెంటు డైరక్టు పదవులకు వి. ఎం. ఎస్. నుండి నియమింపవలెను. నియోజనముల నందర్పణను విద్యార్థులబట్టిగాక, రాజీయ కారణములనుబట్టి స్థిర పరము జరుగుచుండు నెడల ప్రజాయత్తకాఖలమంత్రికి, ప్రజాయత్తకాఖలాని అధికారులకును పరస్పర ప్రాతికూల్యము లగత తత్వము నొకటి ను దీనలూను యొకింద జరుగు

నిద్రా-జవములన్నియును ప్రజలు జనరణములను పైని గవర్నరుజే బర
గతల నియమ, రాష్ట్రీయకాళా నియమాజవములన్నియును తూర్తిగా
సర్వము తెచ్చుట చేయుటనే యుండగలవనియు నిశంఘము
వారు కోరుచున్నాను. బైట్లకాళాధికారులను గురించిగాని,
కాళావిభాగమును గురించి గాని ఏర్పరులబడు విభాగము శర్యము
జనరణలో సుప్రతింది మూత్రమే నిర్ణయింపకలెనని ఈసంఘము
వారు కోరుచున్నారు. బైట్లకాళాధికారుల హోదాను పై
చ్చించునందెల్లమున ౧౦౦ పరగణాలసంఘముదల నీశంఘము
వారు బలపరుచుచున్నారు.

బ్రిటిషు అధికారులకు బ్రిటిషు డాక్టర్ల వైద్యకళలు నేర్పాటు చేయటమిగాను, కొన్ని జిల్లాల నోక్స్-కృష్ణమూగా కేర్వ రుజువలెను. ప్రతిదర్శనమనను బ్రిటిషు అధికారి నోక్స్ ని నియమించువలెను. బ్రిటిషు అధికారులకు స్పెషలిస్టుల వైద్యకళలను నొనరుటమిగాను, కనీసంకరుంది బ్రిటిషు వైద్యాధికారుల నుంచువలెను.

భారతీయాధికారులు

యూరపియును అధికారుల నిరాదరణ

భారతీయోద్యోగు లొనగినవా బ్యాంకులను నీనిమంతులు
లు దెలుపబడెను. ఈకాళుఖాని యూరపీయను అధికారులు, కమి
షనువారికి కాభోద్యోగులకర్రపున దెలుపుపర్యుత్తరములను త
యారుజేయు సంవర్షమున ముందుగా, ఈకాళుఖాని భారతీయో
ద్యోగులను సర్వతంత్రుల నిరాదరణ వొనర్చుటజే భారతీయో
ద్యోగులు ప్రత్యేకముగా సాక్ష్యమొసగువలసి వచ్చెను. వి. ఎం.
ఎస్. యూరపీయను అధికారులకు విరుద్ధముగా వీరు, రాష్ట్రీ
యకాళుఖయెవల సెటివిడులుయను వాడుకనూడ వయన, రా
ష్ట్రీయవైద్యకాభోద్యో. పొందుటకు ప్రయత్నించుటలేని ఎ
టియోద్యోగమును నుంజరాదవియె, దెలుపును యూరపీయ
నుద్యోగుల సంఘము వారి మాచనల కాగ్రహ
మును తెలియచ్చిరి. భారతీయేకమునకు వచ్చయూరపీయను అధి
కారులు భారతీయ వాడ్లొసగు వైద్యసమామ నందుటకు సం
సిద్ధులైరాదరణకు వైద్యకాళాధికారుల హాజరాను సాచ్చింప
నూరపీయనూడ వీ రెద్యిరి.

చిటిమ రక్తకూటుమెంటును వెంటనే ఆపివేయవలెను

ఇది మొదటి సారిగా పరిశీలించిన సమయము, మిలిటరీ విభాగములను రెండింటి వేర్వేరుగా చేయవలసినదయ్యును, మిలిటరీ విభాగము భారత ప్రభుత్వమువారి యాధిపత్యమున నుండవలె ననియు సివిలు విభాగము స్థానిక ప్రభుత్వము వారికింద నుండవలె ననియు వీరు నూచించిరి. వీరి వేరవేరములు ఈ క్రింది—50—1230 స్కేలు మీద నుండవలెను. ఈ క్రింది లక్షనము నుండి, కత్తి నామ ర్థములనుబట్టి ప్రమాదమును చేయుచుండు పద్ధతి కలంబొత్తువలెను. బ్రిటిషు, కళానియలు దేశములు మొదలును వెంటనే అవతరింపవలెను. రాష్ట్రములలో వి. ఎం. ఎస్. వారికి ప్రత్యేకించబడిన స్థానములలో నూటికి 35 కంటకు భారతీయాధికారుల కొనగవలెను. పూర్తి కలంబొత్తు మిలిటరీ పరిశీలననుండి యూరపియన్ అధికారులను సివిలు కాఖలానికి మార్చరాదు. నూటికి 15 చొప్పున మిలిటరీయన్లు స్థానములను, ఇదివరకే అకాఖలానున్న యూరపియన్ అధికారులచే పూర్తి చేయవలెను. ప్రభుత్వమువారిచే పోషింపబడుచున్న వైద్యకాలలందు, మైనేటు ప్రాక్టీషన్లను అనరరీ యంత్రములగు ఫిజిషియన్లగు నెవరిని పంపవలెను.

ఆర్మీనిజమ్

[illegible]

సంపూర్ణ సరిసమానత్వము

ఉద్యోగకాఢికాని వారందఱును సరిసమానముగ నే కురిగ జేయుటవలెనుగాని ప్రత్యేకాదరణ లేదుమూర్ఖుని గూడదు.

రాష్ట్రములోని వైద్యసంస్థలనన్నిటిని శాశ్వతముగా నూతనము చేసి డిప్లీ ఆఫ్ కాంమ్యూనికేషన్ గానూతనమున విశిష్టమునైన కేంద్రాల సహాయముగా.

వేతనముల హెచ్చింపరాదు

వి. ఎస్. ఎస్. అధికారులు చేరవలసియుండుగాని పెన్షనులందుగాని అంగ్ల చేతననుకు ప్రయాణపు ఖర్చులనొసరు విషయమునగాని ప్రభుత్వదత్తముం దెట్టియొప్పును నొసప్పరాదను. ప్రభుత్వ కాపుయొక్క ప్రధానాధికారి భారతీయుడై యుండవలెననియు ఇందుకులన కాభాధికారియొక్క జాతీయాధిమాన శిక్షణముగను అటంకములు లేకుండ మంత్రిత్వసమిధులను నిర్వహించుటకు వీలందును. అన్ని నియోజనములను పర్యవేక్షించుటకా తొలి చి మంత్రియే యొసక్కవలెను. పెన్షనులపందర్భమున యూరపీయ నధికారులకు రక్షణలనొసరుటకెట్టి అధ్యంతరములును లేవు. ప్రొఫెసర్ నేలు పెన్షనులపై విరమించుకొనునాటకు విషయమున నీసంఘమువారు యూరపీయను అధికారుల కొర్రులను బలపరచిరి.

అకాలీలు భూ ఆక్రమణ జేయుట

ಶ್ರೀ ಶಿವ

బాహ్యో, ఇవశః కి:—బాహ్యో రజిల్లాలో భాగ్యుశ్చేరూ
 వద్ద పరుగుచున్న ఆకాలీ అల్లరుల సూర్యి వార్త లింకను జేరినది. ఒక
 సంశ్చయముక్రింద అదటిజేతాలయపు మనసుకు ఆజేతాలయపు
 భూమిపాలనమును శిశోమణి శిరుద్వా? (తమిళం) సంఘమున
 కిచ్చియున్న కారణములన, దేవ్యూటీకమీవనర్యనాడ యీ
 వధ్య అభూమి కి|| ౧|| (ఇ|| సంఘమువారి క్రిందనుండునటులే
 యుక్తరువుచేసెను. ఈభూమిల రైతులలో కొందరు ఆదాసీ
 పాథులు కలరు. వారు వెంటిటినుండియును, కి|| ౧|| (ఇ|| సంఘ
 పాలనమును గురింకకయి వుమాలేతుండిరి. దేవ్యూటీకమనరుగాను
 అధికారమును సూర్యుజేయుచు గాంచిని యుక్తరువునందు, కమి
 టీవారు వారిని వెడలగొట్టకొక నెడల అవిధముగ జోటిను లీచు
 వలెనని ఒకశయజేసిరి. పాథువులు వారిపాత్రును స్థిరపరుచుకొన
 గోరునెడల రావాలు వేయవచ్చును.

కొన్ని కోట్ల అక్షరాలను అక్షరాల 40 మంది 41 గు|| ప్ర|| సంఘముయొక్క ఉత్తర వృద్ధులని బలవంతముగా అక్షరాల భూమి క్రమించిరి మహాదు 70 మంది అక్షరాల జరయొకటి అసంఘముయొక్క ఉత్తర వృద్ధులని తనిజేయుచున్నా మని అమృతసంహనుండి వచ్చిరి. వీనినిబట్టితాది 41 గు|| ప్ర|| సంఘము క్యాంతుర్యము ననుసరింపకుండ దిద్దిరద్ధముగా సంపరించుచున్నట్లు దెలియగలదు. ఉదాహరణ గణాగారలెనివి కొన్ని ఇంతవఱకు 21 మంది అక్షరము జేయబడిరి. (అ. ప్ర.)

అద్భుతమగు పించనులు

అమ్మలేలాలుగ రి కుటుంబమునకు

ఫిరీ, బనీది :- కలకత్తా కాంగ్రెస్ లోనున్న తనవిధి నిర్వహించుట బందిబాటు కొంగులే పంపబడిన నలు ప్రాంత మున్న రే బాటు అప్పుటిలాంటి రాజ్యగారి క్షయించుచున్న యి, దియ్యకన్యకము వారు యొడిగున ఆపుకొనించునను గాంటు చున్నారు.

(ఎ) 21 సంవత్సరముల అయిన భార్యకు తిరిగి పెండ్లిచేసికొనే వరకు లేక (బతికియైన) పుత్రులకు సేతుల యధికరణము -
(బి) విభవరాత్రి 72 సంవత్సరముల గలిగి అతనిమీదనే ఆధారపడియున్న అతని కలికి సేతుల గుర్తింపు -

(సి) 12,10 సంవత్సరములు అంతని యిద్దరు కుమారులు
మ కాటి 22 సంవత్సరముల వచ్చేరకు నెలకు చని రు20/-

(2) 10 సంకర్షణములు 9 నెలలుగల ఆరేసి యిద్దరు పుత్రులకు వా:వివాహముయ్యవలెనను నెలకు రూ 15/- మరియు వివాహముయ్యవలెన రీ సంవిశ్కర్షణల వీరిపును కట్టించును.

సిపాయిలు రాజీనామానిచ్చుట

అనామధ్యుదాధాద, జనవరి 4:—అనామధ్యుదాధాద శ్రీ
 క్రీస్తుబాలములో 14 గు సుపాయములైన రాజీనామము
 అంగీకరింపబడెను. ఇంకా 25గు రాజీనామము వాఖ్యానేతరి.
 (అ. పే.)

కూర్మ కావ్యసప్తకాశాఖ

శ్రీశ్రీ, జనవరి 4:—ఇండియా గజటు, తూర్పు కాననసభా
కాళి జనవరి 2తి న తెదీస ఏర్పడును. తూర్పు మ్యూనిసిపలఫస్
తయారీతుదినవి.

కన్యరేటిపు లిబరలు సంయోగము నున్న

కార్తికముం త్రివర్ణము తయారగుచున్నది

పార్లమెంటును రద్దుజేయునమస్య

సార్వభౌము డంగ్రికరించునా?

లండన్, జనవరి 26:— రాత్రి 11/15 ప్రేక్షకులతికా నిలేఖరి ఇటు తెలుపుచున్నాడు:— కన్యరేటిపులిబరలు సంయోగప్రతిష్ఠాపనలు నున్నయని నమ్మి పార్లమెంటుకు 17 తేదీని ఓడిపోవుననుకూలముతో కన్యరేటిపులిబరలు, కాంగ్రెసుపార్టీలుగాని సార్వభౌముడు కలుగునీ ప్రభుత్వము నేర్పాటు చేయుచున్న గోరనయిన ఆయన తక్షణము పార్లమెంటు వరకుంచి అంగీకరించుననియు తెలుపుచున్నాడు. ఎన్నికలు జరిగినప్పటినుండి ఇదే ప్రయత్నములో కాంగ్రెసు పార్టీలుగా రున్నారట. కన్యరేటిపులిబరలు నిర్ణయము నున్నది. పార్లమెంటు ప్రభుత్వము పోయిన నాటినుండి యిటులా ముత్రివర్ణము తయారు ప్రాచీనమునను.

తక్షణము మరల ఎన్నికలు

నూడవది కాంగ్రెసు పార్టీలుగాని తెలియజేసిరి కన్యరేటిపులిబరలు ఆయనపాటునను సాగించవలెనుచున్నారట. ఆయన కార్మికమునండి మూలభూమి మీద పన్ను విధించుట, సాధారణముగ ప్రభుత్వమున జేసికొను విధానములను వీరి కార్మికమునండి తొలగింపబడును.

లిబరలు ప్రభుత్వమును మొదటి పార్లమెంటు సమావేశములో పరిశీలి కార్మికల సమస్యను గృహనిర్మాణ సమస్యను గూర్చి ప్రయత్నించెదరు తమ విధానమున వారు మరింత స్వాతంత్ర్యభావమును జాతుచున్నారట. లిబరలుకత్తిల ధోరణి లిబరలుకు కోపమును కలిగించుచున్నది.

కార్మికనాయకుని ప్రకటనము

పార్లమెంటును రద్దుజేయుటను గూర్చి అస్పష్టమైన ప్రకటనమును చాలచుండి తెలిసినవార గీరించుచువుట సంతోషపడుచు. ఎన్నికలైనతరువాత తనకు అనుకూలముగ నున్నపుడు సార్వభౌమునియొద్దకు బోయి పార్లమెంటు నెత్తి జేయవలెనని ప్రధానాధికారియొద్దకువచ్చుననుట సామ్యభావము అంతకుంటే అందఱును సంతోషము ఇంకొకటి యుండదు ఈవ ఎన్నికలను జరిగియు ఎన్నికలు అనంతరము దానికి ప్రజలందఱి కరించెదనియు తోచిన తర సలహాను గైకొనవలెనని ప్రధానాధికారియొద్దకు చెప్పుచున్నాడు.

మంత్రివర్ణమువారి సభ

లండన్, జనవరి 26:— సార్వభౌమునియొద్దకువచ్చుచున్నాడు సార్వభౌముని తెలియజేయుచున్నాడు. వాటి నన్నిటిని అంగీకరించుటకు ముత్రివర్ణమువాడు యిందింది.

కొయిలివను సంగతి

ఈ నిమిషమువరకు వచ్చినదనే చెప్పవచ్చును ముత్రివర్ణమువారి కన్యరేటిపులిబరలు సంయోగముననుకూలము అంగీకరించెదరు. ఈ సంయోగప్రభుత్వముననుకూలము లేనందేగనే పార్లమెంటు మరల సమావేశమగును.

కన్యరేటిపుల ఆశ్చర్యము

లిబరలుతో కన్యరేటిపులు కలియుటకు ప్రయత్నించరాదని కొందరు కన్యరేటిపులకును రాజీనామింది.

కార్మికమంత్రివర్ణము

కాంగ్రెసు పార్టీలుగాని కలిసినందులకు లండనుకు తిరిగివచ్చినవరకు, తన ప్రభుత్వము నేర్పరచుటకు చాలచుండి ఉద్యోగములను స్వీకరించుటకు సిద్ధముగనున్నారని తెలియుచున్నది.

సార్వభౌమునియందు కార్మికులవిశ్వాసము

పార్లమెంటును రద్దుజేయుచుండి కాంగ్రెసు పార్టీలుగాని నిరాకరించవచ్చునని అస్పష్టమైన వాదన. దానికి ప్రత్యుత్తరముగ ప్రాంతపార్టీగా రిట్లు బదులిడిరి:

బ్రిటిషురాజ్యాంగము మూలముగ కార్మిక ప్రభుత్వము

తమ కార్మిక ప్రభుత్వము ప్రాచీనముగలది సమర్థముగలదు. సార్వభౌముడు ప్రధానాధికారియొద్దకువచ్చుచున్నాడు కార్మిక ప్రభుత్వము వారు విశ్వసించుచున్నారట. ఒకవేళ ఇతరులు చెప్పినదానిని నిరసించుట రాజ్యాంగపద్ధతిని విడనాడి విప్లవపద్ధతిని అవలంబించుచున్నది ఎట్టి రాజకీయము లెత్తవలెనని గానించినను కార్మిక ప్రభుత్వము దానికి సార్వభౌముడు నివృత్తిపాతముతో ప్రకటించునని స్థిర విశ్వాసము గలది.

అస్పష్టమైన ప్రకటనము

పార్లమెంటు, జనవరి 26:— కామన్సులలో ముత్రివర్ణ ప్రభుత్వము బదిలీవున్న పార్లమెంటు నెత్తివేయుచుండి కారముననుకూలము రాజ్యాంగపాటుననుకూలముగాని ధోరణి. తక్షణమునకు భంగకరమని అస్పష్టమైన తెలియజేసిరి.

ప్రభుత్వపు ఏర్పాటులు

లండన్, జనవరి 26:— నిన్నటికిముందు ముత్రివర్ణ ప్రభుత్వము సమావేశమై కన్యరేటిపులిబరలు మొదలుపెట్టిన అంశములను అనుమతించెను. ఎన్నికలలో నిర్ణయించినటుల సార్వభౌముని యొక్క ప్రభుత్వమున దర్శనము అంగీకరించెద రని ముత్రివర్ణ ప్రభుత్వము వారు నిశ్చయించుకొన్నారు. కాని ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయముగ అధికారభాగ విభజనను ఏర్పాటుచు పార్లమెంటు వారు రంగీకరించుననుట గోరెదను.

కెన్యా భారతీయులు

నియోజకాధికారము

నయిరోబీ, జనవరి 26:— కెన్యా శాసనసభ వారు ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటుజేసిన ప్రకారమే అధికారివర్ణముగాక శాసనసభలో 11 యూరపీయనులు, 5 గురు భారతీయులు, ఒక అంబీవాని నెన్నుకొనుటకే రాజ్యాంగపట్టును అమోదించిరి. భారతీయులని యోజనాధికారియు వివాదాధికృతనను సరించిగాని అస్పష్టమైనట్టి గాని ఏర్పాటు చేయలేదు. స్త్రీపురుషులు అందరును పెద్దవాను ఓటుసేయవచ్చును. సంస్థానాధికృతులపాలనములోనున్న భారతీయులకును ఓటుసేయవలెనని అధికారియు గలదు. చాలకాలమునుండికే ముస్లిమునకు కావలెనని వాదించుచున్న సిద్ధాంతమును అంగీకరించునమయమున భారతీ శాసనసభ్యులు తీరుండుట విచారకరమని కెన్యాగవర్నరుగా రిరిరి. కెన్యా భావిభాగ్యోదయములకై ఇతరజాతులతో సహకారముగ భారతీయులు పనిచేయుకాలము ప్రమాదించుచున్నదనిరి.

నిరక్షితులకర్మములకు ఈ సాక్షుల ఇంక్లాడువారియమునకు 10000000 పాటుల ఎక్కువ అయింది.

బెర్లినులో జాతాభిమానివాండ్లు వేరసములను తగ్గించుట కంగీకరించుటకు వారిని పనిలోనికి రానిజులేదు. అందుచే ఫ్యాక్టరీలలో తని నిలిచిపోయింది.

ఎవరైనావరకు ఆవశాసములను మరల చూపులో సారంభమగును.

తురంగియా ప్రభుత్వము

సా. ఫిరకాదలకు ఉద్యోగములలో నియమించుటయందు ఆగ్రహముగ ప్రకటించెనని తురంగియా ప్రభుత్వమున ముత్రివర్ణము వాక్తరు పార్లమెంటుగాని అరస్తుజేసిరి.

అగ్నిప్రమాదము

పిక్చులలో అగ్నిప్రమాదమునకు ఇద్దరుమృతుల 35 గురు చనిపోయిరి. 6 గురు కనిపించుటలేదు. 11 గురికి కిరీటము ప్రమాదకరముగా కలిసింది బ్రతుకుదురనితోచును. 31 మందికి గాయములు కలిగినవి.

చీనాదొంగల దురంతము

హాకియా ట్రబులును చీనాదొంగలు తోచుకొన్నప్పుడు అక్కడ ఉన్న బెర్లిన్ ను తరగించుచు కార్మికులని తెలియుచున్నది.

బాల్కన్ చిక్కులు

సర్వో - బల్గేరియాతగవు

స్వల్పసంఖ్యాకుల పరిస్థితులు

సోఫియా, జనవరి 26:— బాల్కన్లలో స్వల్ప సంఖ్యాకులైన బల్గేరియనులను సరిగా అవరించుట తేదని బల్గేరియా ప్రధానాధికారులు తెలియజేయుటచే ఆవిషయమున కనుగొనుటకై స్పెషియల్ ఫోర్సులు పంపింపుచున్నారట. తేదీ అపోవానులన్నిటిని బాల్కన్లలో వ్యవహారము ఇతడు చక్క తెలుసు అనుకొనుచున్నాడు.

ఇండియన్ కెన్సి రిజర్వు

నండి 200000 పాటుల బంగారమును తీసికొనిపోవుట కన్యరేటిపులు చాల ముచ్చటనయిన దినికలన తోచుచున్నారట. అందుచే టురాదనియు ఇంకకలపై ఎక్కువగానే అల చెలామణిని తగ్గించుట ప్రయత్నము నుడుననియు ప్రెస్బుయర్ ప్రెస్బుయర్ వార్తానుచున్నది.

ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు (సౌంసు, బెర్లినులు తోను, రోమలోను, యెనైటెడ్ స్టేట్స్ లుండనులను నియమించుచున్నారట. సే, బాన్ మాసములందు ఈజిప్టు రాజు లండన్, పార్లమెంటు, బ్రుస్సెల్స్, రోమలను సందర్శింప వచ్చును.

వెనిజిలాస్ గారూ

గ్రీసులో ప్రవేశించిరి. చాలకాలము తాము అచటనుండవనియు ప్రస్తుతము చేయు శాసనంపిన చిట్కలను తొలగించి పోయెద మనియు తెలియజేసిరి.

చీనాలో వాయువాంతా ప్రచారము

న గూర్చి పోటీలు జరుగజేరింది. అమెరికన్లు పోటీ చేయుచున్నారట. జపానుకు చీనాలో వాయువాంతా ప్రచారము అన్న మాటగూడ కావలెనని అమెరికన్లు అనుచున్నారట. ఈజిప్టు సరికను రాజకీయములలో సంబంధము లేనందే వాయువాంతా ప్రచారము నేర్పాటు జేసి పాగుండును.

పెంచి ఒడంబడికలు

ప్రెంచికుటి కాళి ప్రాయములు ప్రధానము జోస్టానియాలో ఒడంబడికను జేసికొనుటచే ఇటలీ ఇంగ్లాండు భయమును జూచెను. దానికి ప్రెంచికుటిలు ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చినవి.

ఈజిప్టులోని ఒడంబడికలను ప్రెంచి బెర్లిను ప్రెంచి మాత్రమే ఆధారపడి ప్రోత్సహించుట ఏర్పడును. పోలండుకు బాల్కన్ల రాజకీయములకు సంబంధము మరింత ఎక్కువ అనుకూలముగ నుండును. త్వరలో బెర్లినుకు, ఎస్టోనియా మున్నగు ప్రదేశములందు జరుగనున్న సభల దీనికంతయు ఉపకరించును.

ఈ ప్రోత్సహనములకు రషియాతో గూడ సంబంధమున కలుగజేయును అని రీమెంట్సుకుటి తెలుపుచున్నది ప్రాచ్య ప్రదేశముల కేంద్రములకు నందును ఉన్న చిన్న రాజ్యములన్నియు జర్మనీలో కలిసికుండ ప్రత్యేక రాష్ట్రములుగా ఏర్పడినచో ఏదేము గూడ తానే పెద్దముని అనుటచే కరాములు చేయగలరని ఈకోడిపూరికుటి వాకింపుచున్నది.

తుర్కీలో దిక్కులేక కలెబ్రాద్విక ముసల్మానులకు జపానునిమిత్తము తురాములకొందరు ఇండియాకు బయలుదేరి ఇచట ఆర్థికసహాయమును గోరెదను.

మసోలు సమస్య

అంగ్లో-తురుష్క-రాయబారములు లండన్, జనవరి 26:— తురుష్క ప్రతినిధి యూనైటెడ్ కింగ్డముగాని లండనుకు బయలుదేరిరి. లాసేకు సుధి వరకుల ప్రకారము కాకాస్టానియాలోని ఖాళీచేసిన 9 నెలలలోపున మసోలునుగూర్చి రాజు బారములను జరపరలెనని గాని ఈవిషయమునుగూర్చి చెప్పించి తీరెన నమోను నున్నారట. కొంతకాల ప్రారంభ మగును.

ఇంగ్లాండులో సా. ఫిరకాదలకు ప్రభుత్వమును స్వీకరించుట తాము తమ ఉద్యోగములను తమకొనెద మని కొందరు గొప్ప యాద్యోగులు అధినేతల కార్మికదర్శి వికాంగ కార్మికదర్శి ఇండియా కార్మికదర్శిగాని తెలియజేసిరి.

హిందీ - తెలుగు

బాలశిక్ష 0-6-1
మొదటి వాచకం 0-6-0
హిందీ ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ ౧-౦-౦.

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుట
వీలయిన నులభతైలిని వ్రాయబడినది.
తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము,
7, తంటు కెట్టినిధి, మద్రాసు.

త్యరపడు త్యరపడు !!

తైబరీలకు మంచి తరుణము

కాకినాడలో జరుగుచేయు మహాజనసభకు
ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రంథనిలయములో బ్రకటింపబడిన
50 గ్రంథములు రు 18-0-0 విలువగలవి
రు 20/ లకు మాత్ర మే ఇచ్చెదము
వలయువారు ఒక అక్షర విల్ల పంపినచో గ్రంథముల పట్టిక
పంపుదుము.
ఈ కగింపుధర 1 డిసెంబరు 28 మొదలు 15 జనవరి 1924
వరకు మాత్రమే
మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రంథనిలయము,
కాకినాడ

చమత్కార గణితము.

ఈ గ్రంథములో చమత్కార గణితము, విశిష్ట గణితము,
నిరసాద గణితము, మనోగణితము, త్రికోణ గణితము, చిత్ర
ముఖ, అక్షరములు, చిత్రములు, చిత్రములు, చిత్రములు,
కల్పము, తపాలములు, తపాలములు, తపాలములు, తపాలములు,
మనోబలములు, తపాలములు, తపాలములు, తపాలములు,
చిత్రములు, తపాలములు, తపాలములు, తపాలములు,
గణితమునకు దీనిమాత్రమే ఉత్తమము. చమత్కార గణితము
తెలిసినవారు కలుగును. ప్రతివానిదగ్గర నుండవలసిన పుస్తకము.
నీనివెల రు 1 య. వి. పి. చార్జి ఆ రి. ఆ. 6 ప్రతులు రు 6 య.
పలయువారు:— పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు,
ఒంగోలు, (గుంటూరు జిల్లా) అని వ్రాయవలెను.

"బైరాగి చిటికీలు" 1098

ప్రాచీనపుస్తకము సహా 2 ప్రతులు రు 1, డి. ఆర్. 0-11-0
ఇందు గొప్పమహాత్ములవలన సంపాదించిన అనేక
వరమహాసూక్తియులు, కుద్దకీయులు, అందుల వైఖ్యసాధనములు
గలవు. ఈ గ్రంథము లోకావధానమును ప్రయోగపడినది.
ఇది ప్రతియుంటును తప్పక పుస్తకమునకు ఎల్లరకును బోధకమును
ఇందలి వరమహాసూక్తియులు చేసి గుభింపును. 1098
ఆంధ్రగ్రంథాలయము, విజయనగరం.

భక్తజనాం ఇనాం!! ఇనాం!!!
మా సుప్రసిద్ధమైన రెండురంగుల పెన్సిల్
రకము గోడకు దీనిని 1924 సంవత్సరము
కాలండరు దరఖాస్తు పంపినచో ఇనాం
ముగా పంపబడును. 119
Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj
152 Harrison Road, Calcutta.

 SIGHT RESTORED
A Sure Remedy of Nature for all Eye-dis-
eases. Cures Cataract, Glaucoma, etc.,
without knife. No failure; absolutely safe;
highest testimony. Particulars free.
L. H. SELLER, D. Samta (Bengal).

SANTI OIL
Simple, harmless, external application for
functional weakness, Loss of Manhood,
etc. No irritation, no discoloring, no
bad smell. Particulars free. Correspond-
ence confidential.
HEALTH HOME, D. Samta (Bengal).

అఖిలభారత మహిళామహాసభ

శ్రీమతి పులుగుర్తి లక్ష్మీనరసమాంబగారి
స్వాగతోపన్యాసము

అఖి భారతవారీ మణులారా! ఏమి సహాధరీకర్తృ మణులారా!
పుణ్యాతిథియముచే మా యాంధ్రదేశమునకు - ఆంధ్రుల
న లక్ష్మణు! మా కాకినాడజిల్లామునకు, బుచ్చిరాజ్యమును మిమ్ము
దలు జాహ్నవింపగల మహాధ్యక్షము లివ్వవలెను మాకు.
గల్లుమున్నయినద మెట్టిరీతియచేతను కల్లసింపజాలినదే. ఏమను
అత్యల్పకాలములో - సరిపంతుచిత్ర ప్రయత్నములతో - నేడు
మే మెవ్వరును మున్నాగితము, పివరింపవలసినదానిలో బర్యుత
మణుల! బరమానువువలె నున్నది. మాస్వాగతము స్వల్పమేగాక
స్వల్పయోజన పరత్వముతో, గూడకొనినదియు నైయున్నది
ఎట్లనో అంక కంఠ ఘోషార్థ ముగా ప్రాధికారములందుండి సో
దరీమణులైనది యాంధ్రసోదరీబృంద మిప్పుడు జ్ఞానంపా
దనముఁ జేయవలసియున్నది. విద్యయందును గాగ్నదక్షిణతయందు
ను విందలకంటె శాంధ్యధాన్యముననుకూల బడియున్నాము.
కావున తమకీలకము మా భారతసోదరీమణుల బంధులు మా
లోపము నన్నింటిని మన్నించి మా భక్తిలేకమునే స్వీకరింతు
రని నమ్ముచున్నాము.

జనమహానియమి సతామహాదేవియైదు సవచార మొన
రించి శ్రీరామకృష్ణాధిపతి శోభనకాలక బంజులెల్లందిరికి ఎన్న
యె కరణము గానక తిరుగ శ్రీరామచంద్రుని చరచారవింద
ముఖ కరణమునగొని పరమభక్త్య గేసరదై వాసిం గాంతి
కాకనుగుని నివాసస్థానమునకు గావుననే పిరికి గాక తురము
(కాకినాడ) అనువామము వచ్చినదనియుఁ బెద్దలు చెప్పుచున్నా
రు. తప్పకుట మాకు శ్రోతముల మా మున నున్న దురంగేశ్వర
మహా (శోరంగ) కడ మారీయనకు శ్రీరామచంద్రుడు మాక్రి
నిచ్చెనని చెప్పుదురు. ఈమంతలముననే వర్ణకాలరామగిరి భద్రా
చలము లోనగు కామనివాసస్థలములు కావనచ్చుచున్నవి. ఇది
తొల్లి కందకారణ్య మగుటను, శ్రీరాముడు కందకారణ్యము
లో సంచరించెదమన్నట్లు శ్రీమదాదిత్యము చెప్పుచుండుటను,
ఈమందలములొని పుణ్యక్షేత్రము లనేకములు వారి పావసం
చారముకే బలితము లైనట్లు పురాతనగాథ అందుటను సీతా
రాముల సంచారముచే బలితమైనది. ఈ పుణ్యభూమియొని
నిరకదీసి. అదిగాక పాండవుల రణ్యవాసము చేసినప్పుడుగూ
డ సీతారాములందు సంచరించిన వాతముగలవు. ఇచటి కనతి
దూరముననున్న కందూరము గామము ఈయంకమును బలవలెను
చున్నది. పాండవు లిచట సంచరించుకొనునం దోకాదా దోక
చెట్టుననున్న యొకకుండును కాలగొట్టి వారు పిమ్మట నయ్యది
యెచునె దకమొనరించుకొనుచున్న యొకకవతి కావారముగా
నైయున్నదనియు, నట్టిదానిని రాజ్యుచే వారనికావము తనమున
నియు భయమున కరితమించుచుండిరి. శ్రీకృష్ణపరమాత్ముఁ డచ
టికే తెంచి కంచపాండవులు ద్రౌపదియుఁ దరు శ్వాదయ్యసగృ
హములు బహిరంగముగాఁ దెల్పినయెడల శాపండు మరలఁ జెట్టు
కకుకుకొనని యెచుకొనెను. వార ట్లుగాని, శాపండు మర
లఁ జెట్టు కటుకొనెను. అది మొదలగామమునకుఁ బందూర
నివామము గల్గెనె పెద్దలు చెప్పుదురు. ఇచటికి అత్యల్పదూర
మున కే పాండవుల మెట్టగలదు. కావున సీతలేకము రామాయ
ణభారత పుణ్యశ్రీపురములు మెట్టి పుణ్యభూమియైయున్న
ది. ప్రాచీన కాలమునందలి యాబిలితముల యెటుండగా వసిన
ముగాగూడ దీనికి బహుశాద్భవతీయ నివృత్తియనుమాత్రే భవ
మునకేతన కారణమునదైత్యువచే నిపుడెప్పడినది. ప్రాచీనభారత
పీఠలగు సీతారాములయొక్క ప్రతిభక్త్యులయొక్క పాదధూళికే
బలితమైన స్థానము శోభింపజేయుచు వివలతీవీరములను
భావోయుచున్న పుణ్యస్థలములకు శ్రీకృష్ణాచార్యుగార్లు
పాదధూళికే బలితమైన శ్రీకృష్ణవేదమునకుఁ దగినమహాత్ముల ను
పాదపంపగలిగినది. శ్రీకృష్ణాచార్యుల మిలితము గాఢవాక్యమక
ము లిప్పటికి శోభించు చావులు నెడలము నూతనోద్యమోద్యో
భము నుమరి గావించుచున్నది. ఇట్టిమహావీర సంచారపుర
మయ్యున్న యిప్పుడేకమందు శోభింపగలిగినయెడలంబుగొ
నియ్యుచోనించి గౌరవింపభాగ్యము మాకు గలిగినందులకు
మే మెంతయు సంతసించుచున్నాము. విదపీఠములారా! నేఁ
డు మనము నిర్వహించుకొనిన కార్యము మహావీర క పాథ్యమ
గు ఘనకార్యము. ఇట్టి దీర్ఘకార్యములో నబలమ మగు మనము
ప్రవేశింపవచ్చుగా యెచునె మొదటి ప్రశ్నము ఈసంజేమము
మహాసోదరీమణులలో ననేకలకుఁ గలుగుటయేగాక సోదరత్వ
ములలో గౌరవభంగమునకు గల్గుచున్నది. కావున నిందు

గూర్చి కొన్ని విషయపురోక్షములు మనవి చేసికొనుచున్నాము.
అర్యవారీమణులారా! మనమబలము—లోక స్వరహారముయధా
భర్యముగా పాగిపోవుచున్న భర్త కాలమున మన మబలము గు, కాని
కలికాలము వ్యాపించి భర్త కుడుగంటి మానవకుల గూడ
మాభంగము లేకుండు చుక్కర దినుములు సంపాదించు లైన
వర్తకు మన మబలముగాము. మన పూర్వ పుణ్యాంగముల వైర్య
వైర్యములతో నెట్టి యిక్క ట్లులైన దాండుగలిగి.. మహావీర్యు
లతో ఘోరయధ్యక్షులలో యశస్సును సంపాదించిరి. చల్లక తే
శోభింపాలన మొనరించి శ్రీరైడించెను. రాజకీయవాగ్ధాముల
లో జ్యోతియు కలిగియుకొని పురుషులకు ప్రోత్సాహకరముగ
ను గుఱుట రాజభ్యుపసాదము లొనర్చి క్రభ్యాతినిహించి
రికి సీతామహాదేవి శ్రీరామచంద్రులతో రాజకీయసంబంధమై
చేసిన సంవాదము రా మా యాద్యము నందు ముపరిధమై
యున్నది. ద్రౌపది పాండవులకు రాజకీయము లైన యుపదేశ
ములనేకములు గావించినట్లు భారతమువలన స్పష్టమగుచున్న
ది చరిత్రకాల మనబడు నిట్టివీరకాలమందలి రాజకీయ జ్ఞాంభు
రంధరలగు శ్రీలచరిత్రములు అబలావచ్చుతర కర్మముల ము
న్నగు గ్రంథముల వలన నెల్లరకు బోధమగుచు నేయున్నవి. ర
ణవిక్రమభార్య భర్తనుగురించి వర్ణింప భీరోత్త రెవ్వరి బృంద
యందు భీరోదాత్రుణము అదయంకజేయవు! ఇట్టి యు
దాహరణము లనేకములు గలవు. అదిగంటిమన్న భర్తముల ను
ద్ధరించుట కబలతే కారణభూతురాం ద్రుడునున్నది. భృత
యొగమున లేకుక, ప్రేతాయోగమున సీత, ద్వాపకమున బాంచా
లి, భర్తసంస్థాపనమునకుఁ గారణభూతురాండ్రెరి ఆకర్షా
లము లేకుండునపుడు భారతవారీమణులు రాజకీయవాగ్ధాపా
రములలో శార్యభర్తవిధ్యముగాని జ్యోతియును గలిగిందుకొను
ట శ్రోతగాదనుసంగతి మొక్కెటను బ్రయోదాహరణములవలన
విక ద మ గు చు నే యున్నది. పూర్వకాలమునందులనే
పాంచాలీని ప్రా) ప మ ర ణ ఘో రా ది క ము తట
స్థించి మా స క తీ మ టీ మా న భ ర గ మయ్యెడు శాప
తొల మిప్పుడును సంభవించినదని చెప్పుకొనవలసి వచ్చిండు
అతఁ కాలఁ బరితాపమగుచున్నది. ఎవరిలోపములన నైన
సేమి మనకేములో శ్రీల. కిట్టివికత్తులు లేకుండుటనున్నది.
నేఁడక్కడనైనది రేపిక్కడఁ గాకమ్మును. కావున నిది శ్రీల
కాకర్షాలము. ఆపేతువుచే మనముగూడ నేడు రాజకీయ
వ్యవహారములలో జ్యోతియు గల్గించు కొ న క ల సిన క య క
సరముగల్గినది. సంఘరథము గమ్యస్థానము చేరుటకు శ్రీపురమ
శాతుక చక్రము లత్యవసరములు. ఈచక్రములలో బురువచక్ర
ములు ముందు నడచుచుండుటయు వాని ననుసరించి శ్రీచక్ర
ములు వెనుక నడచుచుండుటయు భర్తముని. వాచీకచరిత్రములు
ఘోషించుచున్నవి కావున బుద్ధులు లాసర్పు నీతి మతాచార
కాలభర్తవిధ్య. శోధ్యములలో శ్రీల. తమ వుదరమరపాటు
గొంతుండిన సంఘ మెన్నటికిని బురుషార్థిని నొందకలదు.
ఆపేతువుచేతగూడ మనము పురుషులు చేయు శోభింపరణ కా
ర్యములలో మనకే క్రిపంచము లేకుండ మన కనుకగిరిఁ బాల్గొ
నవలసియున్నది. అట్లు పాల్గొనఁజేయుటకే లోకజ్ఞులగు మన
పెద్దలు మనకుఁ బాతివర్తమును మాధర్మమును బోధించియు
న్నారు. పాతివర్తము మనకు సర్వ శ్రేయోదాయకము. దానిని
గాపాడుకొందుమేని మనము సమస్తప్రజలను సంపాదించుకొనఁ
గలము. పురుషులకుఁ దోడునీడగా నుండగలము. మన లొల్లించి
యొన్నత్యమును సంపాదించుకొనఁగలము. పాతివర్త్యమే మన
జీతశ్రీల క శాధిభూమియై యున్నది. దీనిమూలముగా మన
పూర్వవారీమణు లఖండమహిమాధ్యలై విరాజిల్లిరి. ఈ పాతి
వర్త్యమహిమముననే అనగూడు, సీత, పానిత్రిలోనగు పాద్విల
లాము లో శాతిక్రభ్యాతినిహించి జేకమునకుఁ జేకఁ దెచ్చిరి.
ఇట్టి మన స్వభాత్యెన్నత్యమును స్వదేశాన్నత్యమును గాపాడు
కొనుటకు మనము సకలవిధములఁ బ్రయత్నింపవలయును. ఇట్టి
ప్రయత్నములలో బ్రథమగణ్యమైనది జాతీయవిద్యాభివృద్ధిని
గూర్చిన ప్రయత్నము.

దురదృష్టవశమునో అదృష్టవశమునో కాని భరతఖండము
లో మనవిద్యాభ్యాసము ప్రస్తుత కాల హిందీలో నున్నది.
దురదృష్టమే లందులేని 'విద్యావిహీనపథం' అని పాఞ్జులు చెప్పు
చున్నారు. కనుపాయకకన్న హేతుమైనది మరియొకటి నేడు
గదా! పురుషులు విద్యకలిగియుండగా శ్రీల. విద్యావిహీనలై
యుండుట యభివృద్ధిమార్గమున కంతయు భంగకరము. అప్పుడు
వశమున నన నేలయందులేని నవీనవిద్యాభ్యాసపద్ధతి మన సంఘము
నకు లేకపోవుటయే యొక యదృష్టముగా నెన్నఁబడవలయు
న్నది. ప్రస్తుత కాలమునందలి పురుషవిద్యాభ్యాసపద్ధతి శాస్త్ర
మును బురికొల్పుచున్న దనియు శోధనరహితముగా నున్నది.

సంవత్సరాదిసంచిక

రక్కాక్షి సంవత్సరమునకై సంవత్సరాదిసంచిక ముద్రింప యత్నించుచున్నాము. ఈ సంచిక రాజకీయ సారస్వత సాంఘిక ఆర్థికాదివిషయములలో సకాలమున ప్రకటింపబడినది. ఇందులకు వ్యాసములు జనవరి నెల ముగియులోపల మార్చి నెల ముగియులోపల యావశ్యకము. కాబట్టి తాదయచేసి యథావకారముగ నేదైన తమ కభిమానము గల విషయము గూర్చి వ్యాసములు రాసిన సకాలమున కందఁజేసి యే తత్కార్యవిషయమున దోడ్పడఁ జూర్చుటలు. వ్యాసములు పంపుటలో చాల నాలస్యము జరుగుచుండుటచేత ప్రతిమాటను సంచిక ప్రకటనలలో చాలనాలస్యము జరుగుచున్నది. ఈ మాట జనవరి నెలాఖరులోపలనే వచ్చినన్ని వ్యాసములలోనే సంచికను సకాలమునకు ప్రకటింపఁజేయునాము. కావున తాము దయతో యథాసమయమున దోడ్పడఁద రని నమ్ముచున్నాము.

చంపూకావ్యము.

ఆంధ్రప్రదేశ్, 7. తంబుకెట్టిపల్లి శాసనాను.

శేవంతులను గూర్చి కాళిదాసు చేసిన అంశాదేవిదర్శనము వాచేప్పు
జానిని స్థిరపఱచుచున్నది. | స్తోమ | సరసిజమనుఃసం తైరతేజాపి
రమ్యం మలినమపి హిమాంశో లక్ష్మ్యులక్ష్మీరహితౌ | ఇంచుభిః
మనోజ్ఞావల్మీకే నాదినస్య కేమివహిమథురానాం మంథనం నాకృ
తీనాం |

ఇవన్నియు నిటుండే జాతియవస్థధారణమునలక మనదేశమున కమిలభ్యవము గల్గునని యాశ్చర్యకాస్త్రవేత్త అహ్లాషించుచున్నాడు. విదేశకస్త్రధారణముచే నేరపేటు సహకౌట్ల రూపకములు మనదేశమునందీ పోవుచున్నవి. మగము ఖద్దరునే కట్టుకునేని యీశవ్యతులంకయు మనదేశమునందే నిలచియుండి తేక కాట్ర్యమును గొంతలోనిగించియుండును గదా! ఖద్దరు అన్న కస్త్రములులేక అట్లాడు మనదేశప్రజల కన్నకస్త్రములు గలిగింపజూచియున్నది. క్యదేశకస్త్రధారణము స్వకావ్యపాపికి మూలకీలమగుని గాంధీచుహ్మకడు చెప్పినదానిసార మిదియే. ఇట్టిస్థితిలో మనము బానిసత్వమునహించుట అనవలెనను. పురుషులకంటే దీరికనుజుము మనకు హెచ్చుగానుండును. అట్టి సమయములు మనము నాలుగవ్యయముగాకదేవుటకు వినియోగింపవలయును. మన బాల్యమునందఁ గూడ నెక్కడఁ జూచినను నూలురానిపు త్యములు జనబడుచుండెడివి. ఇప్పుడు వేదధూమములతోటిపాటుగను కాస్త్రపాతములతోటి పాటుగను అని యంతరించినవి. అవి సమాధ్యరింపబడవలెను. అప్పుడుగాని మనదేశమున్నతి గ నఁ జాలదు. ప్రతి గృహిణియు కాటును పెట్టి నూలుకడకుటకుఁ బ్రారంభింపవలయును. ఖద్దరు కటవలయును. ఇది మనముభివృద్ధికి మూలకీలము.

దేశమునందున్న యీశాంబుల జీవనోపాధులు ౫ ల్లింనుమూర్త్యులలో రామము మొదటిమూర్తి మొదలున్నది. కావున వారికి విభక్తులుగఁ జూత్వానామఁ గల్గింపవలెను. మరియును జాతీయవిద్య నేర్పి బాలికాపాఠశాలలలో వారి సుపాధ్యాయులఁగా నొనరించిన సుభయతారక మగును.

మనలో నిమ్మజాతులు చాలపీఠాంతిలోనికి వచ్చియున్నవి. పూర్వకాలమునందు వీరిస్థితి యింతపీఠాంతముగా లేదని మనచరిత్రములు చెప్పుచున్నవి. హరిశ్చంద్రునినాటిప్రచారముని స్థితిగతు లాలోచించుకొనినను కంకరునినాటి పీఠాంతము స్థితిగతు లాలోచించుకొనినను మన కీసందర్భములో యధార్థము బోధకడఁగలదు. పూర్వ వినిమ్మజాతులవారు కళలయందు దారి లేనియుండెడివాడు. ప్రస్తుతము మన తక్కువధర్మమున కెంతయిది మూలాధారమని మనము తలచిచుచున్నామో అట్టిరాటుకు విశిష్టతలులలో విశేషవిఖ్యాతించుచుండెడిది. పూర్వము మాతనులను నొకవిధమున నులుండెడిది. అది యినిమ్మజాతులు కడకెడితే. అది బట్టలతోఁ జాలుకేష్టముగ నుండెడిది. దానితో నేసినబట్టలను నాల్గవర్ణములవారును అన్నవర్ణములుగా నెంచక నిశ్కంఠముగాఁ జూచుకొని నిమ్మజాతుల వాదనలో నమితమగుఁ బ్రోత్సహముచ్చేదివారు. ఇప్పుడుదలయఁగదురలెనే వారియందు నాకళలకు నకించినవి. ఈజాతులస్థితి యింతకుఁబూర్వ మింతపీఠాంతముగా లేదనిపాశ్చాత్యులుగూడఁ జూపియున్నారు.

మనవాడు వీరి సెప్పడంను జేసిదేవరయ్యండజేను. సాంఘిక
శక్తివహరములయందును మరవ్యవహరములయందును వీరికి నూడఁ
గట్టుకొనియే కన్పించుచున్నారు. (గాతాదోష్టలలోఁ “తలాతి” “త
ట్టి” యను నుద్యోగములు పీరియంజిత గలవు. పూర్వము “తలాతి”
సామాన్యఁడు, కాఁడు. ఇప్పుడు పోలీసులని యొప్పరిని బిలుచుచు
న్నామో యట్టివారు మనువు తళారులని పిలువఁబడుచుండెడి
వారు. కావునఁ బూర్వ మినిమ్ము వాగులవా రెల్లరును జేతరత్తు.
కన్పెప్పరుగ నుండెడివారు. మఱియొకయింటలో భక్తిమార్గబోధకు
లగు కామానుభావార్థులవాడు వీరిని భక్తకోటిలోఁ జేర్చి బ్రా

సమర్థబోధకులగు శంకరులవారు వ్రోసిన "బ్రాహ్మసూత్రము"ను పుష్ప
స్థుతికారయ్యగారు విమర్శించి భేదాన్ని వివరించినందున
ప్రతాపరాయణుడైన, సైవానంద సచ్చిదానంద స్వీతివృద్ధులైన
అస్మాద్విశేష, పుండాలియైన శుద్ధిబోధకులగు తిరుమల తిరుపతి
పాదాలి అని పిలిచినారు ప్రకాశించియుండిరి. సత్యవ్రతరాజుల
యందును సాక్షిభూతముగానున్న యాత్మయేదిగలదో అనియే
నేనను నిశ్చింతజ్ఞానముగల విజ్ఞానులు ఛందామయైనను సరియే,
బ్రాహ్మణులైనను సరియే యానని నేను గురువుగా భావించు
కొందును, అనిదీనితాత్పర్యము. భేదభావమును బోధించియుంటిని
నిర్మలజ్ఞానమునుగల్గించుచు యాత్మజ్ఞానము శ్రీ గాంధీమహాత్ముల
దార్శనజ్ఞానసంతతునుగల ఆత్మజ్ఞానముచే స్పృశింపబడెను. ప్రపంచ
త్వించుచున్న జ్ఞానసత్త్వము. కాంత్యాక్రమనివాసి, అచాలన
తత్త్వసంచారకుడు, ఇట్టి యాత్మజ్ఞాని అస్పృశ్యతా నివారణమును
బోధించుటాత్పర్యముగాదు. శంకరుడు చెప్పినదియు నిదియే. భేద
భావమునుగల యాత్మజ్ఞాను తెల్లను నిట్లే చెప్పెదరు. ఈ
సంకర్షణలలో మనోహరించక మేమిచెప్పుదున్నదో కనుడు.
వ్రో|| "కేం గంగాబుని బిలితేచరమయో ఛందాలవాసీమహా
భూరేచారతర మనీకాంచనమిటీ మృత్యుంభయో ర్భావయే,
తత్త్వగ్రహిని ని సురంగసహజానందానందానందా విహారిం
శ్చవచాంతిమత్యమి మహాకాంతిం బిభేషధము" వినిర్మలమై
గంగాబలములయందును గలపితములయందును ఛందాలవాసీల
యందును బ్రతిబింబించు సూర్యబింబమునందు భేదము లేనట్లే
బంగారుకుండలోను మట్టికుండలోనుగల యాకాశమున శంకరము
లేనట్లే ని సురంగమయందును శాశ్వతజ్ఞానమందును వీడు విత్తరుడు
వీడు ఛందామయను భేదములేదు. అని దీనిభావము, ఇట్టిదిని
ర్మలజ్ఞానమును తాళమునకు వెదజల్లి భేదమును తీసివేయుటకు
బ్రహ్మత్వించుటకు నుత్తమకార్యము మరొకటుండెగలదా?
అస్పృశ్యతను దోలగించుట కాంతిభక్తులలో వోకటి. స్పృ
శ్యతస్పృశ్యతయందలి భేదమును దోలగించుటకు రెండుమార్గము
లు గలవు-అస్పృశ్యతను స్పృశ్యతను గావించినను, స్పృశ్యత
సస్పృశ్యత గావించినను ఈ భేదము దోలగను. అందు మొద
టిది శ్లాఘనీయము, రెండవది హానికరము, మొదటిదానిని జేయు
బోయి రెండవదానిని జేయుటయందుగాక! మహత్త్వని తత్త్వమి
దియే. దీనిని గ్రహించుట కాధ్యాత్మికజ్ఞాన మవసరము గావుక
నేనైహికాధ్యాత్మికతే మామరొక యవసరమగు కామస్మృత
ము గలదనియు దానిని బొందుట కీయైహికము సాధనముగా నుం
డనలెననియు గ్రహించుకొని సర్వసమృద్ధులు కేళలాధికరములు
నగు సైవిమతముల బాగుగా జరిపితిరిగిన తీర్పులకు వచ్చుట
కుం జగిన యేగ్గాటులను గావించుటకు న్నతల విదుషీమణ్డని
సభాభ్యుత్థారముగా కేర్పాటు చేసికొని కాన్యనిర్వహణము గా
వించుకొని శ్చితకర్మకర్త నందుచుచుగా! నేను మాయాహ్వన
ను ఘోషమున మరలమోకంటలకును పూర్వముపూర్వక స్వాత
మియుచున్నాను. ఈశ్వరుడు మనలక గూడ్చించుగాక! జంతు
రదముగా జనుచుగాక!

దంత చూరము — పండ్ల పోటు తీపులకు

మంచిపొదుము చక్కని డబ్బీ 1-1 ఆకాలు 0-2-0
ఆన్యుతాంజనం డిపో, మదరాసు - బాంబాయి.

దంత రోగ నివారిణి
 ధర్మ 2 అక్షరాలు నిష్కలము 1-40

టి. యన్. యన్. శాస్త్రి గారు,

(1191) 2 వ పరిపాలనాలో విధి, (ప్రతి పరిపాలనాలో) ముదరా

లితావలి సాగ్రహము

పూర్వగణిత గ్రంథములన్నిటిని కొద్దిగా వ్రాసిన యీ గ్రంథము 2-వ రూపకము 82 పా. పాఠము అంతరం. కాలముపని, లాభనష్టములు, భావములు, క్రమములు, మాటికి నూరు సరిపుచ్చు, ముత్యముల గుర్తములు, ఏనుగుల పూవులు, లెక్కలు - భార్య క్రమ, దళాంక, భిన్నాంక, విభిన్నత త్తేత్రాంతములు, కర్మములు, కులములు, ఇతర సన్నిధిని గలవు. చక్కని అట్టపుడు. రూ 1-0-0

పుచ్చా వెంకట్రామయ్య

దండయాత్ర అంశం. కొల్లిపరమేష్ట గుంటూరుజిల్లా.

బీజ్ బండ్. తెలుగు దశముల మిక్కిలి ప్రసిద్ధి చెందినది. స్వప్నమందు గాని మూలముతో గాని, వీర్యము నష్టమవుచున్న యెడల వెంటనే నిలిపివేయును. ముసలితనమును తొలగించి యువనమునగును. త్వరలో నరములకు నలము నిచ్చి ఆశ్చర్యమగు విశ్లేషణ నిచ్చును. ఘోరమగు శుక్ల చర్మమునుండి అనేకమంది విద్యార్థులను రక్షించింది. దురభ్యాసముల వల్ల గలిగిన శక్తిహీనతచే తృప్తిపరచువారిని వెంటనే ప్రపంచ సుఖము అనుభవించునట్లుజేసి సంతాన వంతులుగ జేయును. ఈమంది యొక్క అమృత గుణములను వివరించి ప్రకటించుటకు మద్రాసు గవర్నమెంటువారు అమృతచిహ్నంధున ప్రకటించజాలము మంచుపుచ్చకొనువిధము మంచుతో కంపబడును. ఉత్తరములు రూపముగా నుంచబడును.

20 మాత్రలసిసారు 2-0-0. వి. పి. చార్జ్ వెరు.

ఆర్యవైద్యశ్రమం

28 వైరాగిమతం వీధి, మద్రాసు.

సారస్వత సర్వస్వము

మానపత్రిక

విమర్శప్రధానము రాయల్ ప్రెస్ - గ్లాజాగారిము

సర్వస్వవిగ్రహము కల } చం॥ సం॥ 1-కి 8-0-0
అర్థ కాగితపు అట్ట } ఏబదిపుటలు

చందా తగ్గింపబడినది

ఇందు విమర్శనాంశాలు:— భాష, కావ్య, మత, సాంఘిక, జ్యోతిష, వైద్యవిషయక వ్యాసములు, రసవత్తలవికాసములు, భువిస్వలు, నవలలు, నాటకములు, ప్రచురింపబడుచుండును. పరిశోధనాపరిశోధనములు విమర్శింపబడుచుండును. విమర్శక, పండితకవులెల్లరకును శక్తికొలది సారితోషికముల శోధంగ యత్నించెదము. ఆంధ్రభాషలో నిష్పాకత్రికలు తక్కువ. మంచియభిప్రాయముల నొందియున్నది, ప్రత్యేకలాభమున శీఘ్ర ప్రచురింపబడలేదు. చందాదార్లుగ జేరువారికి మంచి తరుణము నాలన సంచిక ముద్రిత మగు చున్నది చిరునామా:—

ఎడిటర్, సారస్వత సర్వస్వము

తణుకు, కృష్ణాజిల్లా.

“మా ధుర్యజీవము”

III

(శతావధాని జంధ్యాల సుబ్బారావు శాస్త్రి)

పదంబున స్వర్ణమార్గవిత్తు నేయుచు కే నిష్ఠా శాత్రుజ్ఞ భావమును వ్యక్తపఱచెడిది.

శ్లోకలోకాధిపాధ్యక్ష; తపంసహజాం
ఫలాధ్యక్షుడే; ప్రహత; స్వప్నాత్
న నూనకయా; ఘటానూతితా
కిమిరతవ్యం వివరితతా నాది.

స్వర్ణమార్గము అవికల మనియెడిది. స్వర్ణమార్గము పూర్వము స్వర్ణమార్గము నిండుక నిలబడియున్నది. స్వర్ణము అనః నిర్వాణమైన సుఖానంద ప్రదాయకము. ప్రతిదేశమున నభివీరితపదార్థ మెయ్యది యగునో దానినిజేర్చి తత్తమమున విడుచు. అందున కే సుఖము జొందును. తపశ్శాస్త్రముభావననే కైవల్య మనియు, తపశ్శాస్త్రాచారముననే బ్రహ్మానందము అనియుఁ బరిజ్ఞాత లనేకభావముల వ్యక్తపఱచుచు. ఎవ్వని యాచారము తపశ్శాస్త్రమున నభివీరితపదార్థసంపాదనమున గలుగు వహసంపాదన వనభవించుట మొక్కనుభవమనియు, దత్తు ముత్యము అకమూలమై నా మును తపించుచున్న దనియు వివరించు. కాని మత సాంఘిక రాజకీయాది సర్వతప కాఖిలము (ప్రత్యేకతాకము కీర్తియమానమా? అని శంక వొడ మించెడిది. స్వర్ణము వివిధమార్గవశిష్టము గాని స్వర్ణముగ జీవకాభాసంభావనములముగ బహులత్వమును భరించుటలేదు. మతరహస్య విజ్ఞానాభిలాషుల శంక దదభిప్రాయ పరిజ్ఞానము మహానందకరము. సాంఘిక రహస్య విజ్ఞానాభిలాషులకు సాంఘిక శాస్త్రపారములపేరు తరిజ్ఞానమును, దన్మాటలబీజమును యథాభిప్రాయస్వభావముగ నిర్వర్తింపజేయుట కవశ్యమైన స్వాతంత్ర్యము శాస్త్రములయొ (బహుశత దశరములు, రాజకీయ సామ్రాజ్య భవాభిలాషులకు సక్రమరాజ్య తరిసాలవలసినవి ఫలభోగ మే యానందకరము. తదోపాయముల కారణవిజ్ఞానమే శాస్త్రయానందము. ముత్యకలవారికిని గలుగు నానందముల కరిణామానందలే వారి కైవల్యకందము. అదియే స్వర్ణరహస్యము. ధర్మవిజ్ఞానముపార్జిత కైవల్యకందమునకు, సాంఘిక రాజకీయాధ్యక్ష శాఖావిషయసారిణానుభుక్త మహా సామ్రాజ్యమునకు నేమి భేదముగలదాయని సందియము వొడచు వచ్చును. అసంపత్తిపదార్థములకును సంపత్తిపదార్థములకును గల తారతమ్య మిందు గవ్యమానము భారతమతసామ్రాజ్యమునకు శ్వేతపదార్థాధారము. మహానీయులు సర్వప్రతేంద్రబలము నపదార్థ ప్రభావఫలచ్చాయ అనియెను. అపదార్థమునకుఁ గల అనన్యత తత్త్వము పదార్థమునకుఁ గల విసత్వరతత్త్వమువలె ముద్రసిద్ధము. సాంఘిక రాజకీయ కైవల్యములు విశ్వర కపార్థ సమాధానములై నను ఫలస్వభావ దృష్టిచే నవశ్యములు. ఇంతటి, కేవల మత సాంఘిక రాజకీయమార్గాపాదితమే గాక తపస్వమార్గము పార్జితం బగు నవశ్యత కైవల్యకందస్వర్ణముయొక్క రూపాంతరమే.

స్వర్ణరహస్యం సంబంధ మార్గాభివర్ధనముఁ బురస్కరించు కొని స్వర్ణమార్గ మవికలమని వాదించెను. స్వర్ణమార్గము అవికలమనుటవలన స్వర్ణపరిమాణమున తేలికని అభిప్రాయము జోహానము. పర్యతప్రాంత సుజనితమగు గంగానది అవికలమై ప్రవహించుచున్నది. కాని దానికడ్యస్థానము పారావారము, ఇనాలోకసమాభిప్రాయ మార్గము ప్రయాణము నేయుచున్నది. శాతవాహనమున స్వర్ణమునం దెంచుచున్నది. ఈ మార్గము గంగానది వంటిది. స్వర్ణ పారావారమునంటిది భాంధివర్షము అభిభారక జాతిశుభంభము ఏర్పడుటచే స్వరాజ్యమునకై పాలుపంచుచున్నది. ఇందు అభిభారక జాతిశుభంభము మార్గము. స్వరాజ్యము స్వరాజ్యమునంటిది మార్గము అవికలము అని చెప్పుటతో గవ్యస్థానైకాల్యమున లోపము గలిగించుటలేదు. సమ్యాక్ కాలంబులై బహుజనములు సర్వాపాదన నే మహా నది భరింపజాలదనియు శాశ్వతము కాదు. కాని సర్వ సర్వము. ఇంతకు వికలముగ నుండవలె నని అభిప్రాయము. అయితలు శ్రేణిని తక్కువపరిచితాయది; అని అవికల్యవైపరీత్యము అభిప్రాయక బడుచున్నది. అదియును గాక ప్రస్తుతమున మత తక్కిన, సాంఘిక ప్రవృత్తి రాజకీయవాదము నిత్యమైతల్ల దత్త్వమునకై నిర్మల్య భవమునకు తగినంత వికలములు కా వనియు ఇతోధికవికల మార్గములు ప్రస్తుతపంచకమునకు బోధనములు అనియు శాశ్వతములు జోహానము. తపస్వమార్గము ఇతివృత్తము లగునా యని శంకవొడచు నవశ్యములను. నిర్వహ్యమగువిషయములు పద

గురునాథ్ అండు కో,
ఫర్నిచర్ సామాను వ్యాపారము

33 ఎ పేములంగడి వత్తవాడ మద్రాసు.

సరియైన సామానులు న్యాయమయిన ధరకు
అమ్మబడును. బయటవూరికి వి. పి. మూలము గా
సామానుల జాగ్రత్తగా పేజింగు చేసి అంపబడును.
ఆర్డరు పంపువారు నూటికి 25- రూపాయలు ముందు
అడ్వాన్సుగా పంపవలెను.

Gurunath & Co.,
Furniture Makers.
33 A, Rattan Bazaar Road, Madras.

రజబన్నీ

గుళికలు   తైలము

ఈ అమూల్యమైన గుళికలను పూర్వము బహుమంది భార్యలుగల డిల్లీ పాదుషాలు ఉపయోగించెను వారు, ఈ యోగమును చాల ప్రయోగతో సంపాదించి ఈమందును తెయారు చేసెడివి. రజబన్నీ మాత్రమే వీర్యవృద్ధిని పెంపించుచు సంసారసౌఖ్యమును గలిగించును. సరములకు బలమునిచ్చి మధు మేహము స్వప్నస్థలనము, శీఘ్రస్థలనము, మూత్రముతో కలసిపోవు శుక్లవర్షము మొదలగునవి తప్పక గుణమగును. యంతమాత్రము సంసారసుఖము అనుభవించుటకు వీలులేని స్థితిలో నున్నవారున్ను, వృద్ధులున్ను, యీ మాత్రలను పుచ్చుకొనుచు తైలమును వాడినచో మిక్కిలి బలమును యవ్వనమును గలిగించును. ఈ అప్రమథములో జేరిన ప్రధాన ద్రవ్యములే యిట్టి మహద్గుణ గుణమిచ్చుచున్నవి. ఏటిని గురించి యిచ్చట వ్రాయజాలము. వివరములు కోరినచో తెలుపబడును. వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము. మందుపుచ్చుకొను విధము మందుతో పంపబడును. మీరుగ్రాము ఉత్తరములు మిక్కిలి రహస్యముగా నుంచబడును.

రజబన్నీ 20 గుళికలు రూ 5—0—0

రజబన్నీ 1 టేన్సు తైలము రూ 5—0—0.

ర. జ. బ. న్నీ ఆ ఫీసు,

38, జనరల్ ముత్యమొదలివీధి, మద్రాసు.

12.1

చెన్న పురి బజారుధరలు

జనవరి 5-వ తేది శనివారము

(1) ఖాన్దములు

వి.సం.	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ

(2) వస్తు ఖాన్దములు

వి.సం.	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ

(3) నూనె వస్తువులు

వి.సం.	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ

(4) చిల్లర వస్తువులు

వి.సం.	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ

(5) ఇనుము

వి.సం.	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ

(6) లోహములు

వి.సం.	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ

(7) రంగులు అలిజరైను

వి.సం.	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చరదీ

చాగులు - తాళములు

మంగళికత్తులు.

అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో. లిమిటెడ్

బొమ్మలూరు, ఆంధ్రప్రదేశ్.

3021

మొదటి అండ్ కో. లిమిటెడ్

మొదటి అండ్ కో. లిమిటెడ్

మొదటి అండ్ కో. లిమిటెడ్

మొదటి అండ్ కో. లిమిటెడ్

మొదటి అండ్ కో. లిమిటెడ్

మొదటి అండ్ కో. లిమిటెడ్

మొదటి అండ్ కో. లిమిటెడ్

మొదటి అండ్ కో. లిమిటెడ్

మొదటి అండ్ కో. లిమిటెడ్

మొదటి అండ్ కో. లిమిటెడ్

మొదటి అండ్ కో. లిమిటెడ్

మొదటి అండ్ కో. లిమిటెడ్

మొదటి అండ్ కో. లిమిటెడ్

మొదటి అండ్ కో. లిమిటెడ్

మొదటి అండ్ కో. లిమిటెడ్

మొదటి అండ్ కో. లిమిటెడ్

మొదటి అండ్ కో. లిమిటెడ్

మొదటి అండ్ కో. లిమిటెడ్

నవలలు

సరస్వతీ గ్రంథమండలి

నవలలు

రాజమహేంద్రవరము

ప్రకాశకుడు: అద్వైత లక్ష్మణస్వామి
సంపాదకుడు: కల్పవల్లభ కృష్ణారావు
ఇందు విశేషముగ జనోహార కథాత్మకములును, భావపూరితములును నవలలు సమీక్షించుటకు వార్షికముగా సాంఘిక-సాంసారిక-అపరాధకథాగ్రంథములు, ముచ్చటైన మామూలుతో భూద్దులొకప్పుడు కాలిబొంబులతో డెమ్మిలైన రమ్యాన్ని 200 పుటలతో రెండుమాత్రముల కొక్కిరిగి వెలువడుచుండును. వెలువడు ప్రతిగ్రంథమును పోస్టేజీగా రు 1-0-0 మేరకు బంధించుటకు బంధించుచును. చందాదారుగారి చేరువార్లు ప్రవేశమును ముందుగా నాలుగు బాటలు చెల్లించవలెను.
ఇండియన్ పోస్టల్ గ్రంథములు:-
1. రహస్యవిప్లవము 2. చోళభూమి (డిప్లొమేషన్ నవలలు)
3. ప్రేమసుందరి 4. తిమ్మపసాదము (ఫ్రాంకింగ్ నవలలు)
అనుబంధ గ్రంథము:- ముచ్చటైన నాటకము
ముందు రాబోవు గ్రంథములు:-
1. మాత్యారిహస్యము
2. రెనాస్సాన్సుకవివర్ణన 'ఫాస్టు'
అనుబంధములు:-
1. మత్స్యరంగిని
2. అభాగి

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0 | సంగీత శమంతకమణి ... వెల 0-8-0
సత్యవత్సవ్యాసము-పద్యకావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య } 1 0 0
మేని వదల మది జనింపదు
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము ధర్మశాస్త్రము, }
శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది. } 0 4 0
తత్సమచంద్రిక ... వెల 1-0-0 | సతీకా ఆస్థాశబ్దచింతామణి } 0-12-0
తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా॥ సత్యనా }
రాయణశాస్త్రి విరచితము) } ... 2 4 0
హిందీబాలశిక్ష (తెలుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు }
కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది) } ... 0 6 0
హిందీ మొదటివాచకము డిటో ... } ... 0 6 0
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష }
అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది } ... 1 8 0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నా }
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. } ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు.

నెల్స్ ఫిల్లింగు

ఆ గేట్

ఫ్రంట్స్ వేనా

పోకెట్ పెన్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫిల్లింగ్ అనే చెప్పదగిన ఈ "ఆ గేట్" కలము ఆమెరికా ఆస్ట్రేలియా, మొదలగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడు మన హిందూదేశమునందు గూడ మిక్కిలముగా జనాదరణము మొందుచున్నది.

సాధరణమయిన "ఆ గేట్" కలము

2957

మామూలుగా ఉపయోగింపబడు చక్కపాళిక బతులు "ఆ గేట్" బాణాపాళి మహాగింతుట యద్భుతమగు నూతన విధానము. ఒకతూరి సిరాలో మునిగియెడల అందు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.

మెలాపూరు

విక్టోరియా డిపో,

మదరాసు.

Delightfully Refreshing.

For Health and Beauty.

ERASMIC
SOAPS & PERFUMES.

"ERASMIC" Perfumers, LONDON. PARIS.
To Be Obtained From All Stores & Dealers.

గమనింపుడు

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిషాపులో దొరకును

రక-నిడబ్బితో నహా పీసా 1-కి ర్య 0-10-0; దజన్ 1-కి ర్య 6-4-0. ప్రతియింటు నుండేదగును.
అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టి రీడ్, మదరాసు లేక 109 కేర రోడ్డు, బొంబాయి.

వాణిముత్యరశాల, బెజవాడ.

అప్పు బెండువనలు, రబ్బరువాల్చులు, నీళ్లు, రాగి, బంగారము, నెండునామూ
నులపై చెక్కుట, బ్రాసులుచేయుట, స్వేషణి సామానములు 1609 ఎం.కే.వింగు

హనుమాన్ ఆపీను కాలేడర్ 1924

ధర ఒకటి ర్య. 0-6-0 పోస్టుఖర్చులు చేరు. ఎస్. రంగనాథ శెట్టి అండ్ బ్రదర్, 12 బంజరుపేట, మదరాసు.

ఆయుర్వేదము

పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి వారు

జార్జి టవ్వే మదరాసు

మాచే నిర్దిష్టముగ కాయాచర్యమున కాశ్రియ డొవ్వుములను అనుభూతియొగనులను చేయుచున్నవారికి గొప్ప ఆయుర్వేద వైద్యము.
అశోకవృత్తి తరుకూలను (వట్టువట్టుబొప్పలను) బోగొట్టును రుతురక్తమును ఆశ్వనివృత్తి క్రిందను దివ్యమృతము వచ్చు వ్యవస్థలను. రా. 0-10-0
కాచేయును. శేషి రక్తగుణములను శాశ్వతముచేయును.
ఈ డొవ్వుపేజనకలన అనేకము రుతుకూలము వాయుమై సర్వసాధనములై సంతరిం రక్తశోధక మహామేధాములచేతను, రసావధములచేతను, రంగులను శా. 0-10-0
చుచున్నారు. మెల రూ. 0-10-0. వానిచే ఇదిపోయినవారికి మృత్యువర్తనమును ప్రసిద్ధిపరచినది మెల రూ. 0-10-0
మాతులుంగరసాయనము గర్భిణీ స్త్రీలకు అనేక కాశములను సుఖవిరేచనవృత్తి ములబద్ధకమును బోగొట్టి శరీరమును ఆరోగ్యస్థితియందు
నది పోవును. బహిషమును బోగొట్టును. గర్భాకలుములను బలము గలది వృత్తియందు. మెల రూ. 1-0-10-0
చేయును. అధిక ప్రయాణక ప్రసవించెను స్త్రీలు భాదతెలియక సుఖముగ ప్రసవించు వృత్తికదంశనివారణి శేషిబొట్టిపహాట నీనిని పద్మియెడల 5 నిమిష
చేరు. మెల రూ. 1-0-10-0. ములతోనే బాధయమునది తెలిపవలయును. మెల రూ. 1-0-10-0

ఇంకను అనేక యావధిముల కలవు. బొమ్మల శేటానికి నేటిదివరకునే ప్రాయము
పాఠ్ అధిను:— ఆయుర్వేదాశ్రమము 41 ఆచారప్పన్ వీధి, జి. టి. మదరాసు
మా డొవ్వుములు ఈ దిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద కూడ దొరకును.
(1) మెసర్స్ డార్విన్ అండ్ కో, రత్నబజారువీధి.
(2) మెసర్స్ థాథా అండ్ కంపెనీ, చైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు
(3) స్వాస్థ్యశాస్త్రి, పెద్దవీధి, తిరుచిశిక్కేడి, మద్రాసు.